

DOBRODOŠLI
V NAŠEM
KRAJU,
PRIJATELJI
ISTEN
HOZOTT
NÁLUNK,
KEDVES
BARÁTUNK!

MARIBOR2012
Evropska prestolnica kulture

Poti,
tlakovane
z ustvarjalnostjo, radostjo, prijateljstvom,
vodijo v najlepše kraje ...

Ustvarjalci knjige

CIP - Kataložni zapis o publikaciji Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

908(497.4)(082)

37.091.313:908(082)

DOBRODOŠLI v našem kraju, prijatelji : dobre vesti iz prijateljskih šol in mest =
Isten hozott nálunk, kedves barátunk! : jó hírek a partneriskolákból és -városokból
/ [avtorji učenci in mentorji v projektu Dobre vesti in krajani ; uredili Ljubica
Kosmač in Stanka Breznik ; prevod Emese Rajsli ... [et al.] ; fotografije in stripi
učenci in njihovi mentorji v projektu]. - Maribor : OŠ Leona Štuklja ; Ljubljana :
OŠ Ledina, 2012

ISBN 978-961-91684-4-8 (OŠ Ledina)

1. Vzp. stv. nasl. 2. Kosmač, Ljubica

263987200

DOBRODOŠLI
V NAŠEM
KRAJU,
PRIJATELJI

ISTEN HOZOTT
NÁLUNK,
KEDVES
BARÁTUNK!

DOBRODOŠLI
V NAŠEM
KRAJU,
PRIJATELJI

Dobre vesti
iz prijateljskih šol in mest

ISTEN HOZOTT
NÁLUNK,
KEDVES
BARÁTUNK!

Jó hírek
a partneriskolákból és -városokból

Maribor 2012

KNJIGI NA POT

Pospremiti novo knjigo na pot je vedno prijetna naloga, ni pa lahka, še posebej, kadar gre za knjigo, ki je zaključek in krona dve leti trajajočega projekta.

Tema projekta: podobe našega kraja je sodelujočim zagotovo pisana na kožo; kako ne bi bila, saj smo vsi neločljivo povezani s svojim krajem, mestom, vasjo, posebnim kotičkom ali klopco v parku. Včasih z enim, kadar vse svoje življenje preživimo v istem kraju, včasih z večimi, ko nas življenje in usoda popeljeta na različne konce Slovenije ali sveta.

Ob tem mi pride na misel »genius loci«, ki je v starem Rimu pomenil dobesedno duha - in ja, kot tistega, ki v sodobnih risankah in filmih straši oblečen v belo rjuho - varuha nekega kraja. Običajno je imel v rokah rog obilja, obredno posodo za pitje ali pa kačo. Slednja seveda ni bila strupen in nevaren plazilec, temveč tista kača, ki varuje domačijo ali mesto pred hudobnimi vplivi.

Tudi danes pogosto uporabljamo izraz »genius loci«, vendar pri tem ne mislimo na duhovnega varuha, temveč na posebne neotipljive značilnosti in vzdušje nekega mesta ali kraja. Te značilnosti in vzdušje pa so dejansko seštevek ali presek vsega, kar so prebivalci v stoletjih prispevali k njegovi današnji podobi: stavbe in tisto, kar se je v njih dogajalo in se dogaja; zgodbe, legende, pripovedke; znane osebnosti, ki so kraju vtisnile svoj pečat in njegovo ime razširile tudi izven meja; spomeniki, parki, ljudje ...

Kaj je torej moja popotnica knjigi, njenim ustvarjalcem in bralcem?

Najprej zahvala vsem tistim, ki so v predstavitvah ujeli duh svoje- ga kraja; veliko dela in truda je bilo vložene- ga v raziskovanje in odkrivanje. Mladi so se povezali s starejšimi in na ta način pomagali zabeležiti marsikaj, kar bi sicer ušlo spominu in utonilo v pozabo.

Kar me še posebej veseli, je knjiga, ki je rezultat tega dela: knjiga je čarobno orodje in vsaj zame ni lepšega, kot vzeti v roke knjigo in stran za stranjo odkrivati nov svet, ki mi ga odpre. Verjamem, da bo ta knjiga svojim bralcem odprla vrsto novih svetov – saj je vsako mesto in vsak kraj, katerega duh je ujet v tej knjigi, svet zase, zanimiv, pisan, raznolik in vreden spoznavanja. Iskreno upam, da vas bo knjiga spodbudila k temu, da jih boste tudi obiskali in morda kdaj tudi soustvarjali njihov »genius loci«.

*Marjutka Hafner,
generalna sekretarka Slovenske nacionalne komisije za Unesco*

ÚTRAVALÓ EGY KÖNYVEK

Útjára bocsátani egy könyvet igen kellemes feladat, de nem mondanám könnyűnek, különösen akkor, ha egy olyan könyvről van szó, amely egy kétéves projekt végére tesz pontot.

A projekt témája (vidékünk képei) nagyon illett minden résztvevőhöz, hogy is ne illett volna, amikor mindannyiunkat eltéphetetlen szálak kötik saját vidékéhez, városához, falujához, kedvenc helyéhez vagy egy padhoz a parkban. Van, akit csak egyetlenhez, ha az életét egy helyen éli le, mást többhöz, ha az élet vagy a sors világgá sodorja – Szlovénia - vagy világszerte.

A »genius loci« jut eszembe, amely az ókori Rómában szó szerint szellemet jelentett, és – úgy, mint azok a szellemek, amelyek a mai rajz- és játékfilmekben fehér lepelben jelennek meg – egy adott hely őrét. Általában bőségszarúval, kehellyel vagy kígyóval a kezében ábrázolták. Ez utóbbi természetesen nem veszélyes mérgeškígyó volt, hanem az a kígyó, amely megvédi a házat és a helységet a gonosz erőktől.

Ma is gyakran használjuk a »genius loci« kifejezést, de már nem az őrzőre gondolunk, hanem azokra a különleges, megfoghatatlan jellegzetességekre és hangulatokra, amelyek egy helységnek vagy vidéknek a sajátjai: a hely szellemére.

Ezek a jellegzetességek és hangulatok pedig lényegében esszenciái mindannak, amivel a lakók hozzájárultak városuk vagy vidékük mai képéhez; gondoljunk csak az épületekre, és mindarra, ami bennük történt; a történetekre, legendákra, elbeszélésekre; a mindenki által ismert apróságokra, amelyek rányomták bélyegüket a vidékre, és a nevét a határokon túl is ismertté tették; az emlék-

művekre, parkokra, emberekre ...

Mi is hát az útravaló, amivel útjára bocsátom ezt a könyvet, alkotóit és olvasóit?

Elsősorban a köszönet mindazoknak, akiknek sikerült tetten érni a hely szellemét; sok munkára és igyekezetre volt szükség a kutatás és felfedezés során. A fiatalabbak idősebbeket kerestek föl, akik a segítségükre voltak azoknak a dolgoknak a följegyzésében, amiket egyébként elnyelt volna a feledés homálya.

És aminek kifejezetten örülök, az ez a könyv – ennek a hosszan tartó munkának az eredménye. A könyv varázslatos eszköz, és számomra nincs szebb annál, amikor a kezembe vehetek egy könyvet, és lapról lapra haladva fölfedezhetek egy új világot. Hiszem, hogy ez a könyv egy egész sor új világot tár fel olvasói előtt, hiszen minden város és minden vidék, amelynek a szelleme itt lapul ebben a kötetben, egy teljesen új világ, érdekes, színes, a többitől különböző – és érdemes a megismerésre. Őszintén remélem, hogy a könyv fölkelti olvasói érdeklődését a benne szereplő helyek iránt, esetleg arra is kedvet kapnak, hogy meglátogassák azokat, esetleg később hozzájáruljanak a hely szellemének további alakításához.

Hafner Marjutka,
az UNESCO szlovén nemzeti bizottságának főtíkára

PREMISLEK OB PODOBAH, KI JIH LISTAMO

Mesto s svojimi stavbami, potmi, naravo in meščani oblikuje podobo, kakršno vidijo tisti, ki vanj prihajajo. Tovrstno podobo ustvarja vsak posameznik v mestu. Pa vendarle, za pravo, globljo podobo se je treba zazreti tudi v pore, saj je za njimi skrito marsikaj. Treba je iskati korenine in najti poti, ki nas iz preteklosti skozi sedanost vodijo v prihodnost. Natančneje, treba je najti dušo mesta. Ponekod je ta duša očitna na prvi pogled, drugje jo moramo šele najti - z več premisleka in preudarka moramo odkriti mnoge tančice, ki zastirajo kraj.

S pomočjo kulture, ki zaznamuje evropsko prestolnico kulture, smo želeli odstraniti mnoge tančice in odpreti dušo mesta, ki velikodušno odpira vrata sedanjim in prihodnjim generacijam.

Vsako mesto nosi potencial, vsako mesto nosi zaklad, ki ga odkrivamo na svoji poti. Kultura povezuje različne posameznike, različne institucije, različna mesta. S pomočjo zgodovine, umetnosti in kreativnosti odpiramo zaklade, pogosto skrite v mestu. V vsakem izmed nas, v vsakem mestu, ki ga "živimo", lahko najdemo velike zgodbe. Prav ta želja po odkrivanju preteklosti, s katero razumemo sedanost in nam lahko daje namige za prihodnost, je velikega pomena pri prepoznavanju podob našega kraja. Življenje, kot ga živimo, nosi korenine v naši preteklosti, v preteklosti krajev, ki nam dajejo zavetje. Iz zgodb preteklosti se tudi zavemo priložnosti, ki jih imamo in jih zmoremo izkoristiti na svoji poti.

Vsekakor se strinjam z Waltom Disneyjem in njegovimi besedami: "Vse naše sanje se lahko uresničijo, če imamo pogum, da jim sledimo."

Majhni in veliki bralci te knjige, ki zelo optimistično razkriva naše okolje, prepustite se podobam pred sabo in verjemite v mnoge priložnosti, ki so nam dane.

Podoba krajev, ki nam še bolj odkriva, kdo smo in kam odhajamo, je pestra paleta zgodb, ki jih kraji pišejo. Vneti ustvarjalci, avtorji knjige, so se iskreno zavedli pomena kraja, ki nas v mnogočem določa in nam marsikaj omogoča. Nedvomno to darilo mnogim generacijam omogoča, da skozi prizmo optimizma uzremo podobe, ki nam pogosto uidejo. Tokrat se, bralec, bralka, ustavimo ob njih ter prepoznavno moč in pogum, ki ju črpamo v okolju in ljudeh, ki kraje zaznamujejo.

dr. Suzana Žilič Fišer,
generalna direktorica zavoda
Maribor 2012 - Evropska prestolnica kulture (EPK)

GONDOLATOK A KÉPEKRŐL, AMELYEKET LAPOZUNK

Egy város az épületeivel, útjaival, parkjaival és lakóival alakítja azt a képet, amilyennek az oda érkezők látják. Ezt a képet minden egyes városlakó befolyásolja. Ha igazi, mélyre tekintő képet szeretnénk alkotni egy helyről, be kell bújnunk a bőre alá is, ahol még lehetnek rejtett dolgok. Meg kell keresni a gyökereket és megtalálni az utat, amely a múltból a jelenen át a jövőbe vezet. Pontosabban: meg kell találni a hely lelkét. Van, amikor ez a lélek első látásra megmutatja magát, máskor hosszasan kell kutatni utána – gondolkodva, keresgélve kell bejárnunk a várost, hogy föllebbentsük a fátylat minden apróságról. A kultúra segítségével, amely jellemzi európa kulturális fővárosát, szerettük volna föllebbenteni ezt a fátylat, és fölfedezni a hely lelkét, a városét, amely nagylelkűen kiratja kapuit a jelen és a jövő nemzedékeinek.

Minden városban ott vannak a lehetőségek, ott rejtőzik a kincs, melyet megtalálhatunk utunk során. A kultúra összeköti az embereket, az intézményet, a helyeket. A történelem, a művészet és a kreativitás segítségével kinyitjuk a városban rejtőzködő kincskamrákat.

Mindannyiunkban, minden helységben, amelyet »élünk«, ott lapulnak a nagy történetek. A múlt fölfedezése utáni vágy, ame-

lynek segítségével megérthetjük a jelenünket, és tapasztalatokat szűrhetünk le a jövő tekintetében is, nagy segítségünkre van környezetünk képeinek fölismerésében. Az életünk a múltunkban gyökerezik, a számunkra védelmet nyújtó környezet múltjában. A múlt történeteinek segítségével ismerjük föl azokat a lehetőségeket, amelyek a rendelkezésünkre állnak, és amelyeket ki kell használnunk utunk során. Egyezem Walt Disney-vel, aki a következőket mondta: „Minden álmunk valóra válhat, ha elég bátrak vagyunk követni őket.”

A környezetünket igen derülátóan föltáró könyv kicsi és nagy olvasóinak azt tanácsolom: engedjék át magukat a fölbukkanó képeknek, és higgyenek a lehetőségekben, amelyek még ránk várnak.

A környezetünk képei fölfedik előttünk, hogy kik vagyunk, és honnan jöttünk, de ez egyben egy színes történetgyűjtemény is, amelyet maguk a vidékek írtak. A könyv megalkotói valóban megértették a hely fogalmát, amely sok mindenben meghatározó, és sok mindent lehetővé tesz. Ez az ajándék sok nemzedék számára lehetővé teszi, hogy a derülátás szemszögéből vizsgáljuk meg a képeket, amelyek fölött máskor talán elsuhanunk. Ezúttal azonban, kedves olvasók, álljunk meg, és ismerjük fel azt az erőt és bátorságot, amelyet a környezetünkből és a velünk élő emberekből merítünk.

Žilič Fišer Suzana

a Maribor 2012 – Európa Kulturális Fővárosa
projekt vezérigazgatója

DOBRODOŠLI NA SENOVEM

Prijatelji, naj vas popeljemo v objem mogočnih smrek in javorjev, preko verige hribov, valovitih travnikov, pod pršenje voda, draguljev naravne dediščine - slapove. Morda srečamo rudarskega škrata, da nam odkrije bogastvo premogovniške zgodovine in korenine, iz katerih se je razvilo Senovo. Poklepetajmo ob spomenikih, na sprehodu skozi kolonije, v parkih, v zraku je že nekaj mamljivega, dišečega, posebnega.

Vsako leto junija pa vabljeni na tridnevni Unesco tabor Ustvarjalci Dobrih vesti na OŠ XIV. divizije Senovo.

Irena Škoberne, mentorica Dobrih vesti

**Osnovna šola
XIV. divizije
Senovo**

Na prejšnji strani od zgoraj levo

Podobe Senovega: panorama Senovega, navadna jarica (*Eranthis hyemalis*), slap pod Bohorjem, spomenik v obliki svetilke Rudarska sreča, Osnovna šola XIV. divizije Senovo, na znamki spomenik Kocka. Foto: Anton Petrovič.

NAJ TI POKAŽEM

Poglej, tam Armes ponosno stoji,
pod njim živahno Senovo leži.
Kraj poln je dobrih, srčnih ljudi,
vsak po svojih opravih hiti.
Ob pomnikih zgodovine steče klepet,
svetilka Rudarske sreče odstira preteklosti sled.
Iz objema gozdov Bohor s slapovi blesti,
a zraven drevo čisto svojo pesem šelesti.

Pridi, prijatelj, na sprehod po gozdu,
čez mostiček na prigrizek,
za vonjem po pršjači – že bova pri krušni peči,
zavila bova še na kakšno mesto,
zagotovim ti, da imamo urejeno cesto.
Ta kraj prav po svoje šola krasi,
hram učenosti, modrosti in radosti.
Tu in daleč naokrog pomladno cvetje dehti,
kot da je vse novo, seveda, saj to je Senovo.
Rada imam ta košček sveta,
te preproste ljudi, vse zanimive poti.

Lara Šoštar Pribožič, 5. razred, 11 let

SKOZI SRCE IN OČI

Senovo je lep, zanimiv kraj, Senovo je moj kraj. Rada ga gledam zjutraj, ko se sonce pripravlja, da ogreje dolino pod Armesom in Bohorjem. Rada se skozenj sprehodim v mraku, ko stavbe in drevesa mečejo sence. Nihče mi ne more vzeti veselja in miru, ki me preplavita, ko se sprehodim čez mostičke, po razgibanih poteh, po parkih.

Pogosto postojim ob vagončkah z napisi Dobrodošli in Srečno. Kako prijazno, pomislim. Počasni koraki, svež zrak, rahla sapica. Tu spomenik v obliki svetilke, tam potoček, nežna breza. Komaj opazim zanimive stavbe, a da je tu življnje še kako pestro, mladostno, me opomni šola. Vsak dan prestopim njen prag, primem za kljuko mogočnih vrat, a ob tem sprehodu in razmišljanju je še posebno lepa, meni ljuba. Ljuba mi je kolesarska steza, vabljliva knjižnica in vse tisto zelenje naokrog. Ljub mi je pogled na hribe, kmetije, nasade. Kaj vse se skriva tam in še dlje? Prijetno me zmoti vonj. Kar kliče, naj mu sledim. Zadišalo je iz krušne peči. Že zaslišim otroški smeh, tam spet igro žoge, mimo mene pa hite prijazni ljudje.

Lepo mi je tu. Lepo mi je, ko mi veter mrši lase ali pa če na deževen dan berem knjigo. Lepo mi je, ko pogledam v vodnjak in v njem občudujem življenje. Vsako življenje piše svojo zgodbo, tudi kamen ob potoku, oblak na nebu. Te zgodbe dajejo mojemu kraju pristnost. Tu živim umirjeno in razgibano obenem. Mir najdem v naravi, razživim pa se s prijateljicami. Uživam ob ogledu gledaliških predstav, koncertov, razstav.

Vesela sem preprosto zato, ker tu živim, in srečna, ker tu živim bogato.

Marcela Ljumovič, 6. razred, 12 let

NAJ VAM PREDSTAVIM SENOVO

Senovo leži v dolini, lahko bi rekla, da ga glavna cesta deli v dva dela, pomembno pa je, da imamo vse na doseg roke. Na prihod v moj kraj vas opozori rudarski vagonček z napisom Dobrodošli in okrepčevalnica Senovčan. Majhna vzpetinica ne zahteva posebnega napora in že na levi strani zagledamo moderno cerkev z zvonikom v obliki premogovniškega jaška. Nasproti nje tik ob glavni cesti stoji Gostišče Senica z lastnim vrtom. Če zavijemo mimo njega, se sprehajamo skozi Uradniško kolonijo, najbolj znana je po prenovljeni krušni peči. Vrnimo se na glavno cesto. Ob njej so stanovanjski bloki, trgovine, pošta. Pogled se nam ustavi na spomeniku v obliki svetilke Rudarska sreča. Od tu je že vidna velika rumena šola, kulturni dom, vrtec. Otroci se lahko razigramo na igrišču, se sprehajamo v parku, po sprehajalnih poteh, kolesarimo po kolesarski stezi. Čez mostiček zavijemo v knjižnico in ob poti opazimo še dve spominski obeležji.

Poleg številnih zgradb javnega značaja, hiš, blokov je na Senovem obilo zelenja, skozenj tečeta potoka, predvsem pa je moj kraj obdan z vzpetinami, hribi. Lep razgled je s Čiči vrha, od koder vam je Senovo na dlani. Poleg Uradniške kolonije od tu uzrete še Novo in Staro kolonijo, razgibano pokrajino, pa predela, kjer se Senovo zaključí; na jugu je Brestanica, proti severu pa Mali Kamen. Cestne povezave so urejene, povsod ob cestišču so pločniki in javna razsvetljava. Senovo premore bencinski servis, frizerske salone, cvetličarno, pa zdravstveni dom, pekarni. Nova pridobitev je sodobno igrišče ob cesti proti Bohorju, kjer je planinska kočá, v okolici pa zanimiva naravna in kulturna dediščina. Na Reštanju je urejen tehniški muzej rudarjenja. Vsak obiskovalec lahko opazi, da je Senovo urejeno, da mu svoj

pečat dajejo parki, zelenice, cvetlične grede, verjamem pa, da bi opazil še kaj, česar nisem zapisala. Prepričajte se z obiskom mojega kraja!

Tjaša Vraničar, 6. razred, 12 let, s starši

NAŠ DOM IN PRVA ŠOLA

Stanujemo v predelu, ki se imenuje Uradniška kolonija. Stanovanje imamo v hiši, zgrajeni leta 1918 z namenom, da bo v njej lekarna, ambulanta in manjše stanovanje. Ker pa takrat na Senovem ni bilo šole, so pripravili načrt za preureditev stavbe. 4. septembra 1923 se je ravno v tej hiši začel pouk, torej živim v prvi šoli na Senovem. Uradno je bila odprta 8. oktobra 1923, vpisanih je bilo 118 otrok. Spomladi naslednjega leta se je ambulanta preselila, zato so v šoli dobili nove učilnice. V šolskem letu 1926/27 je v šolo začela hoditi moja babica, bilo je že 325 otrok. Poučevali so: verouk, čitanje, pisanje, računstvo, petje, ročna dela. Ocenjevali so vedenje. Ko so zgradili pravo šolo, so v tej stavbi uredili stanovanja. Sedaj je hiša popolnoma prenovljena in v njej se odlično počutimo, pa še do šole moji hčeri nimata daleč.

**Mojca Bohorič, mama sedmošolke Laure
in devetošolke Ladeje**

ŠOLA JE MOJ DRUGI DOM

Naša lepa, svetla, velika in prijazna šola nosi ime po XIV. diviziji. Dedki, babice pa se še dobro spominjajo stare šole, kjer je bila za poredne šiba. Ne vem, če so bili res poredni in če je šiba kdaj pela, vem pa, da sama obiskujem eno najlepših šol. V njej se učimo in pripravljamo na samostojno življenje. Njena stara vrata, ki so prav mogočna, prestopi vsak dan preko 200 učencev. Veseli smo tudi obiskov. Gostje si lahko ogledajo zbirko kamnin in mineralov in urejen rudniški rov. Stene so polne slik, omarice pa priznanj in pohval. Zame je najpomembnejše, da sem tu rada zaradi prijateljev, dobim veliko znanja in napotkov, zanesem se na prijazne učitelje. Že sam pogled na našo šolo je prijazen, saj kar sije v rumeni in zeleni barvi.

V njej naj bo vedno slišati otroški smeh in lepo pogledati otroke, ki bodo z odprtimi očmi sprejemali novo znanje.

Ajda Španring, 6. razred, 11 let

SPOMENIKA

Kocka rudarjenja stoji blizu Valvasorjeve knjižnice. Na njej so podobe rudarjev in orodij, ki so jih uporabljali pri svojem delu. Je simbol stabilnosti, modrosti in resnice. Spomenik nas spominja na rudarjenje. Ko grem mimo, pomislim na preteklost. Premog je bil v obliki kock, dajal pa je kruh mnogim prebivalcem Senovega.

Tjaš Žvar, 6. razred, 12 let

Rudarska sreča je v obliki svetilke, »ziherce«. Ravno takšno, kot sedaj visi s štirih stebrov nedaleč od šole, so uporabljali rudarji. Njen plamen jih je opozarjal na uha-janje plina. Ponosni smo na ta spomenik, saj je svetilka mnogim rešila življenje. Ne bomo pozabili svoje zgodovine, predvsem pa ne rudarjenja.

Tim Žveglič, 6. razred, 12 let

DA NE BI ŠLO V POZABO ...

Rojena sem bila v Belem, sedaj sem že več kot 60 let Senovčanka. Opisala bom delček svojega kraja in tega, kar je bilo nekoč v tistem grabnu pod Reštanjem. Malo naprej od naše hiše je bilo rudarsko naselje s tremi barakami, stanovanji številnih rudarskih družin. Na hribu, na Reštanju, je v starih časih stal grad, ki je menda spadal pod Rajhenburške graščake, razvaline pa so bile dobro ohranjene še v času mojega otroštva. V rudarskem naselju pod gradom je bila ob potoku mala elektrarna za potrebe

stanovalcev, preko potoka pa prostostoječa krušna peč, kjer so gospodinje pekle kruh. Koline so bile poseben praznik.

Lahko rečem, da sem svoje druge korenine pognala na Senovem. Nekoč je bilo tipično rudarsko naselje. Stara kolonija je bila domovanje rudarskih družin. Malo niže je bila restavracija, znamenita Kantina. Ob križišču je stala dolga stavba s petimi lokali: pekarna, šiviljstvo, čevljarstvo, trgovinica in mesarija. Na desni strani na vzpetini pa je bila dobro vidna gostilna Klanšek, kjer so se odžejali knapi, največkrat na »colnge« dan.

Ne morem mimo ponosa našega kraja, šole. Bila je prelepa, ena najlepših šol v Sloveniji, menda tudi širše. Urejena je bila tudi njena okolica. Tam je bil okrogel ribnik z vodometom, klopce, sadno drevje. Sedaj je šola prenovljena, a meni je bila všeč moja stara, dobra šola.

Fani Mlinarič, krajanka, 87 let

V Konzumu smo dobili vso špecerijo in tekstil. Mala trgovina je bila tudi v delavskem domu. Spominjam se edine reklame. Na severni steni je bila naslikana velika škatla pralnega praška in pripis: Radion pere sam. Seveda so ženske, ki so prale na roke, hitro dodale: Radion pere sam, če sta dve ženski »zram«. Življenje ni bilo lahko. Večkrat ne morem spati, pa mi spomini bežijo nazaj, v mojo mladost. Zadnjič sem štela mline, ki so mleli žito, gospodinje so z moko skrbno ravnale, kruh so pekle v skupnih krušnih pečeh ob kolonijah, Kar sedem mlinov je vrtelo kolesa, živost pa so dajali obiskovalci, tu se je zvedelo marsikaj.

Ana Zupan, krajanka

V Rudniku sem se zaposlil 1974. leta, delal sem kot kopač, strojevodja, vozač in signalist. Delo je bilo težko in nevarno. Vsak dan sem šel na »šiht« s slabim občutkom. Kar nekaj rudarjev se je ponesrečilo. Glas sirene ni obetal nič dobrega. Plače pa so bile za tisti čas kar dobre, poštene. Z njimi smo lahko preživljali družino, šolali otroke. Dočakal sem upokojitev, danes pa rudnika ni več. Senovo je še vedno rudarski kraj, tu in tam stoji rudarski vozek, imamo muzej rudarske dediščine, pa zgodbo o Perkmandlcu.

Martin Kozole, dedek šestošolke Sare Kozole

KRAJANI O SENOVEM

Do svojega domačega kraja čutim prav posebno ljubezen, tu mi je lepo. Obdan je s hribčki. Čutim, da je Senovo žalostno, kadar dežuje, in veselo, ko ga obsije sonce.

Gea Župevc, 5. razred, 10 let

Moj kraj mi pomeni dom, kjer živim; tu imam dobre prijatelje. Veliko krajev sem že videl, a Senovo je najlepše, najtoplejše. Nekaj posebnega mu daje preteklost in njen odraz v sedanji podobi kraja.

Tjaš Žvar, 6. razred, 11 let

Senovo je kraj, ki ga imam zelo rad, čeprav tu nisem rojen in v njem ne živim. Je pa moj službeni kraj že 25 let. Rad imam Senovčane, po njih se pretaka rudarska kri in to jim daje poseben pečat. Kraju daje utrip osnovna šola z vrtcem, ki ju z veseljem vodim že 14 let. Znani smo po dobrem delu, kvalitetnem znanju učencev in številnih projektih, v katerih sodelujejo otroci in učenci, ob pomoči vzgojiteljic in učiteljev ter mentorjev.

Vinko Hostar, ravnatelj

Vedno sem srečna, da živim prav tu. Zvečer, ko se sprehajam, gledam zvezde in takrat je cel svet moj. Takrat res začutim, da je to moj košček sveta, ki mi daje varnost, veselje, lepo mladost.

Maruša Gabrič, 7. razred, 13 let

Senovo je moj domači kraj. Vse pomembne življenjske prelomnice sem doživela tu ali na bližnjem Reštanju. Zaznamovalo me je s preproščino, skromnostjo, solidarnostjo, kar štejem za vrednote. Trudim se, da bi tudi sama pustila kraju kakšno sled, saj vemo, kraj smo ljudje.

Boža Ojsteršek, učiteljica

Na kraj sem čustveno vezan, vedno me je tu nekaj zadržalo, ko sem imel možnost preselitve. Najprej sodelavci, društva in vse tiste aktivnosti, ki so mi omogočale, da sem kraj resnično spoznal in ga močno vzljubil, vzljubil sem te skromne ljudi in to, da beseda še vedno velja.

Anton Petrovič, učitelj in lokalni vodič

Senovo mi veliko pomeni, čeravno ni moj rojstni kraj. Nanj me vežejo prelepi spomini na mladost in čase, ki so bili drugačni. Povsod je bilo čutiti, da je to rudarski kraj, ljudje so bili vajeni težkega, a poštenega dela. Mnogo se je spremenilo, pa vendar je to še vedno tisti kraj, kjer živim in delam, kraj, kamor se vedno znova vračata moja otroka in moji vnuki.

Sonja Gabrič, učiteljica

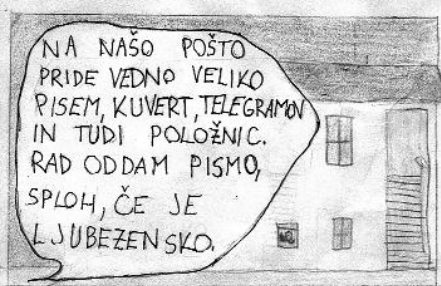
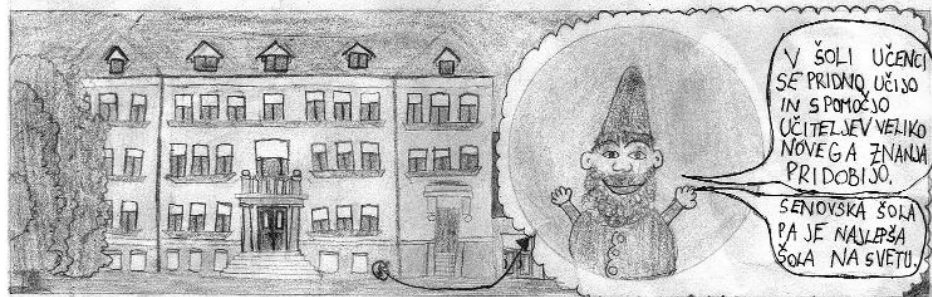
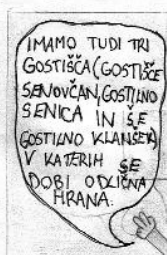
Senovo mi pomeni veliko, pa čeprav živim na bližnjem Porebru: tu je moj dom, tu sem si ustvaril družino, dobil vnukinje. Senovo je lepo in prijazno zaradi ljudi in zelene okolice, spomin na rudarjenje še vedno živi. Nikoli ne bi šel od tu.

**Leopold Gošek, upokojeni hišnik,
dedek osmošolke Teje in devetošolke Tjaše**

Strip: Tjaša Vraničar, 6. razred, 12 let

Mentor: Greta Hostnik

S PERKMANDLCEM PO SENOVEM

DOBRODOŠLI V PIŠECAH

“... kakor da bi vse, kar je tam doma, na svetih pišečkih tleh, posebno moč imelo – pišečki zrak, pišečka voda, pišečko vino in ljudje tam – to je moja sreča in moje zdravje.”

*prof. Maks Pleteršnik,
avtor prvega znanstvenega slovensko-nemškega slovarja (1895),
rojen leta 1840 v Pišecah, kjer je tudi pokopan.*

**Osnovna šola
Maksa Pleteršnika
Pišece**

Na prejšnji strani od zgoraj levo

Podobe Pišec: panorama Pišec, grad v zavetju Orlice, mlin na potoku Gabernica, na znamki Pleteršnikova domačija. Foto: Teja Černelič, 6. r., 12 let in njena mentorica Tanja Plevnik.

POZDRAV IZ PIŠEC

S soncem obsijan
in z ljubeznijo obdan
najlepši je naš kraj,
v njem sreče ne manjka nikdar.

Gabernica bistra
pod vrbo žubori,
stari mlin poganja
in nas prebudi.

Pod gradom ptica poje
vesele pesmi - tvoje in moje.
Zvečer se vrnemo v topli dom,
pozdravi nas svet 'ga Mihaela zvon.

Sara Denžič, 6. razred, 11 let

PIŠECE

Pišece so kraj za sanjarjenje in domišljijo. Tu je zrak vedno svež. Bistri potok Gabernica pomirja z lepoto in igrivo melodijo, ki odzvanja do pišeškega gradu. Ta prijazni velikan sredi parka nas spominja na življenje grofov. Ponosna Orlica daje občutek varnosti in sreče. In kar je najpomembnejše, tu živijo ljudje, ki komaj čakajo, da vam lahko povedo kakšno zgodbo in vas prijazno pogostijo z ajdovo potico. Pišece niso lepe, Pišece so čarobne.

Sara Juršič, 9. razred, 14 let

MAKS

Postau je uspešen jezikoslouc,
ni ga zanimal samo nouc.
Za sabo imel je veliko praks,
zares, ljudje,
to je Pleteršnikov Maks.
On je slovensko-nemški slovar izdau,
se dougo cajta z njim je matrau.
Pred več ko sto leti se je vse to zgodil,
njegovih del pa še nismo pozabil.

Iz glasbene delavnice ob Pleteršnikovem dnevu (rap)

O KRAJU DANES

Pišeece so 12 km oddaljene od Brežic in so del Kozjanskega parka. V Pišecah in okoliških vasicah Orehovec, Pavlova vas, Podgorje, Blatno in Dednja vas živi okoli 1200 prebivalcev. Zaposleni so v Brežicah in Krškem, ukvarjajo se z vinogradništvom, sadjarstvom in živinorejo.

Skozi vas teče Gabernica, ki izvira pod Orlico, pri Duplu. Tu se začneja vodna učna pot, ki se konča ob izlivu v Savo. Včasih je Gabernica poganjala kar 18 mlinov, ki so mleli žito z bližnje in daljne okolice, celo s Hrvaške. Obnovljena sta le dva.

Severozahodno nad vasjo stoji pišečki grad iz 13. stoletja z angleškim vrtom, kjer raste več eksotičnih dreves, med njimi izstopa sekvoja, ki je visoka več kot 50 m. Grad je obnovljen in trenutno čaka na nove naloge.

Gozdovi Orlice omogočajo spoznavanje življenja v gozdu na krajši ali daljši gozdni učni poti. Vsako drugo soboto v maju pa se lahko pridružite pohodnikom na poteh našega rojaka, velikega ljubitelja Pišec in prijatelja naše šole dr. Slavka Sušina, ki vodijo do podružnic farne cerkve.

Posebno smo ponosni na rojstno hišo Maksa Pleteršnika, avtorja slovensko-nemškega slovarja (1894), ki je preurejena v muzej. V sklopu njegove domačije sta tudi čebelnjak in zidnica. Veliki jezikoslovec je pokopan na vaškem pokopališču.

Sedanja župnijska cerkev svetega Mihaela je baročna stavba. Lahko se pobaha z 42 metrov visokim zvonikom. Stoji ob izviru Gabernice, nekoč pa je tu stala cerkvica sv.

Katarine. Notranjost je lepo poslikana in je zelo zanimiva za ogled.

V središču vasi je spomenik, posvečen kmečkim uporom ter padlim v 1. In 2. svetovni vojni. Na poti proti Podgorju je kovaški muzej, v katerem so shranjeni izdelki štirih generacij kovačev in kovaško orodje. Imamo dve trgovini, pošto, gostilno, picerijo (Dednja vas), vinotoče ...

Zelo delovna in uspešna so društva: turistično, kulturno, lovsko, športno, gasilsko, društvo Grad Pišece, društvo Pleteršnikova domačija s Pleteršnikovimi ljudskimi pevci, društvo invalidov ter upokojencev, aktiv kmečkih žena ... Krajanji se radi združujejo tudi v različnih organizacijah.

Kulturno društvo ima pet sekcij: ženski pevski zbor, oktet Orlica, godba na pihala, gledališka skupina Smeh ni greh in folklorna skupina Duplo.

Pa da ne pozabimo na šolo. Letos bomo praznovali 200 let šolstva v Pišecah. Leta 2002 smo se vselili v novo šolo, ki jo sedaj obiskujejo učenci iz Pišec in okoliških vasi. Poleg je vrtec, v katerega prihaja več kot 30 malčkov, ki kraju dajejo upanje, da Pišece ne bodo pozabljene. Na šoli je sedež Unesco središča za Posavje, Dolenjsko in Belo krajino in izposojevališče Knjižnice Brežice.

Za Pišece si vzemite čas. Lahko prenočite pri prijateljih ali v novo zgrajeni vili Silva Marija, v kateri vas bodo toplo sprejeli.

Klavdija Kostrevc, 9. razred, 14 let

F P 'ŠECAH JE LÜŠNO

Vas zanima, od kod izvira ime našega kraja? Poznamo tri razlage. V srednjeveški literaturi zasledimo razlago imena Bishaz, kar naj bi pomenilo "bei der Shanz" - "pri šancah", kar pomeni "pri utrdbi". Utrdba je kasneje prerasla v grad. Od obnovljenega gradu, ki je biser Kozjanskega parka, po dolini vse leto piha veter, ki mu pravimo "piš". V prejšnjem stoletju je bilo na Gabernici v dolžini enega kilometra 22 mlinov. In morda je kraj dobil ime po delu mlina, ki se imenuje "pšeno".

In katera razlaga se vam zdi najbolj verjetna?

Luka Podgoršek in Boštjan Jurjevič, 9. razred, 14 let

ZASLUŽEK NA GRAJSKI POTI

V starih časih, ko je bil moj praded Jože še deček, je živel v bližini pišeškega gradu. Mimo je vodila grajska cesta, ki je bila vedno urejena. Velikokrat se je po njej s kočijo peljal baron Moškon. Ustavil je ob vsaki manjši oviri. Nekoč je bila na cesti manjša veja. Moj praded je bil v bližini ceste. Baron je pradedu dal denar, da je umaknil vejo.

Praded pa je bil iznajdljiv fant, zato je vsakokrat nastavil kakšno vejo, da je dobil denar.

Grad še danes stoji v grajskem parku in je obnovljen.

Marko Kostevc, 5. razred, 11 let

“So nekdaj krasili vas mlini lepo,
je bistri potoček poganjal kolo.”

Anica Sušin, krajanika, 77 let

MLINI

Včasih je bilo na potoku Gabernica, ki teče skozi Pišce, dvaindvajset mlinov. Do danes sta se ohranila samo še dva. Tudi tukaj, kjer sem jaz doma, je bil mlin, kamor so vaščani nosili mlet žito. Ko smo se preselili v bližino mlina, je bil v zelo slabem stanju, zato smo ga podrli. Naša želja je, da bi v bližnji prihodnosti naredili novo mlinsko kolo. Ker pa je vode v potoku vedno manj, žal ne bi več služil svojemu namenu, ampak bi bil le za okras. Želim pa si, da bi Gabernica kmalu dočkala večji pretok vode. Tako bi lahko izdelali mlin, ki bi služil pridelovanju električne energije.

Nik Narat, 5. razred, 11 let

KRZNARICE

Stara mama mi je pripovedovala zgodbo, ki jo je njen dedek pripovedoval njej. V Zgornjem Podgorju je travnik, ki se imenuje Krznarice. Na tem travniku so v starih časih pasli živino. Nekoč se je tja odpravila deklica, da bi pasla vole. Nikoli več niso videli ne nje ne volov. Govorili so, da je vole in deklico pogoltnila zemlja. Nekega dne so pri Duplu, izviru Gabernice, priplavale na površje dekličine

kite in volovski rogovi. Ta travnik je nekaj posebnega. Pravijo, da leži na vodi, saj se še danes ziblje, ko hodiš po njem. Zato se imenuje tudi Zibot.

Vid Lipar, 5. razred, 10 let

ŠKOLJKE

Znano je, da je bilo v naših krajih pred milijoni let Panonsko morje. Dokaz za to so okamenele školjke, ki sem jih našla na našem dvorišču v peščeni prsti. Okrušene so. Danes so namesto morja tu gozdovi, hiše, travniki, pašniki in trgovine. Verjamem, da bi pri nas lahko vsak našel ostanek Panonskega morja.

Barbara Rožman, 5. razred, 10 let

PRIPOVEDKA O PAVLOVI VASI

Nekoč je živel pastir Pavle, ki je vsako jutro odgnal ovce na pašo. Nekega dne, ko se je že začelo večeriti, je hotel odgnati ovce proti domu. A ena ovca se je izgubila. Pastir Pavle jo je iskal. Bal se je, da ga bo gospodar kaznoval. Pastir je bil jezen na sonce, ker je hitro zahajalo. Prekrel je sonce. Doletela ga je kazen. Pastir Pavle se je skupaj s svojimi ovcami spremenil v skalo. Skala še danes stoji, vas pa je dobila ime po nesrečnem pastirju.

Aljaž Sušin, 9. razred, 15 let

KRAJANI O SVOJIH PIŠECAH

V domačem kraju rada živim, ker je tu veliko vinogradov, ker je narava lepa, zrak čist. Tu je veliko trave, v mestu pa ne. V mestu je preveč ljudi. Pišece so najlepši kraj.

Larisa Dušič, 2. razred, 7 let

Pišece mi pomenijo dom, šolo in veselje.

Tina Jagrič, 4. razred, 9 let

Meni pomenijo Pišece največ na tem svetu in zelo jih imam rad. Pišece so najlepše na svetu.

Aljaž Denžič, 4. razred, 9 let

Pišece so mi všeč, ker imamo dobro šolo, učitelje in cerkev.

Kristijan Kolman, 4. razred, 9 let

Meni so Pišece kot čokolada.

Nina Ogorevc, 4. razred, 9 let

Zame so Pišece najlepši kraj. Tu raste pišeška marelica in pri nas doma skrbimo za 700 dreves – marelic.

Vlado Plevnik, hišnik

V svojem kraju najdem uspeh, varnost, srečo. Pišece mi pomenijo več kot tona denarja.

Tomaž Travnikar, 4. razred, 10 let

Pišečanka sem že več kot štirideset let. Tu sem obiskovala osnovno šolo, tu sem si ustvarila družino in našla zaposlitev. Pišece me vsak dan znova presenetijo. Ko se jim približuješ, vidiš le zvonik vaške cerkve, potem, že čisto v vasi, pa se odpre čudovit pogled na hrib, posejan s hišami in vrtovi, v spomladanskem cvetju, v poletnem soncu, čudovitih jesenskih barvah ali zimski belini. Pišece so v vseh letnih časih moj dom, moje življenje in delo.
Dragica Šeler, poslovna tajnica

Pišece so moj dom. Tu so moje sanje in resničnost. Z menoj so plemeniti ljudje. Pišece so moj vir energije.
Anica Butkovič,
učiteljica in predsednica Turističnega društva Pišece

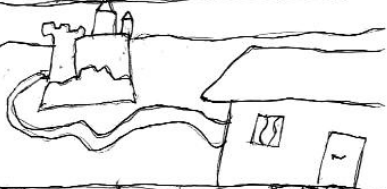
Pišece so moj rojstni kraj in kraj, kjer sem preživela skoraj vse svoje življenje. Zato mi zelo zelo veliko pomenijo. Zame predstavljajo varno zavetje. Ponosna sem na to idilično vasico med vinogradnimi griči.
Irena Markovič, v. d. ravnateljice

Strip: Nik Narat, 5. razred, 10 let
Mentor: Tanja Plevnik

ŽNINO, OTROCI!
BI RADI SIBALI
PRAVILNOZ,
NO, PRAV.
SE SE JE
ZAČELO.

KO JE BIL SE MOJ PRA DEJ JOZE
SE MAJHEN DECEK

ZI VEL JE BLIZ U PISECKEGA GRADU,

IN POTISTI POTI JE VEČARAT
REL JAK BARON MDS KON.

IN TAKO,

FIJAJ!

FEJKA
FE TO?

TO JE VEJA!
KAJ NAJ STORIM?

HE JMALI
KAKO TI
JE IMEL
JOZE!

DAM TI
DE NARSE
ODMARNI VEJO!

JOZE JE ODMARNIL VEJO, MOŠKINA
PASE JE OVEL JAL

NOVI TO JE PA
VELIKO DEVARJAJ

IMAM
IDEJO!!

HIEH
HEH!

SEK

JOZE JE NA POTI NASTAVIL SEBNO VEJO.

IN MDS KON MU JE DAL
DENA R, KO JE ODMARNIL
VEJO!

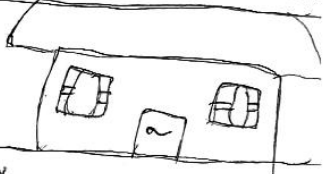
IN TO SE JE NADALJEVALO

IN POTEM JE TO POSTALA BREMOZNA DRUŽINA

IN SE DAJ SO GRAD
OBNOVILI.

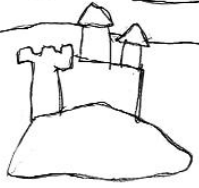
JOZE JE ODSTARIŠTI
KMALU UMRL.

ZASLUŽEK NA GRAJSKI POTI

KONEC

AVTOR STRIPA: NIK NARAT, 5.m.

IN SE DANES STIJI TAM!

DOBRODOŠLI V MARIBORU,

EVROPSKI PRESTOLNICI KULTURE 2012

Staro mestno jedro, čudovita okolica s Pohorjem, dogodki in prireditve, umetniška in ustvarjalna moč, domačini s svojimi posebnostmi ter živahnostjo so drobci, ki gradijo slikovit in razpoznaven mozaik našega mesta.

Silvestra Štumberger, učiteljica

**Osnovna šola
Leona Štuklja
Maribor**

Na prejšnji strani od zgoraj levo

Podobe Maribora: Kužno znamenje, preko 400 let stara trta, vpisana kot najstarejša trta na svetu v Guinnessovo knjigo rekordov, pogled na Maribor in Dravo iz zraka. Foto: Rok Kolarič, 9. r., 15 let in Darko Madžarac.

POVABILO

Živimo v mestu ob Dravi,
vsi pravijo, da Štajerci smo pravi.

Maribor je mestu mojemu ime,
veseli in prijazni smo tukaj ljudje.

Nad mestom se Pohorje dviga zeleno,
s svojo svežino nas vabi vzneseno.

Na snegu pa tukaj pravi je raj,
pridite k nam, v naš lepi kraj!

Julija Tertinek, 7. razred, 12 let

MOJ MARIBOR

Mesto Maribor mi je zelo všeč. Čeprav ni prestolnica naše male Slovenije, je zame najlepše mesto.

Predstavlja mi zlato sredino. Ni tako gosto poseljen kakor Ljubljana, kjer čas beži kot bi mignil, ni pa tudi majhna, redko poseljena vas, kjer se vsi poznajo.

Še posebej mi je všeč, da je na voljo veliko dejavnosti za vsakogar. Z enim korakom si v središču nakupovalnega centra Europark, z drugim korakom pa si že ogleduješ lepote mesta v objemu narave z vrha Pohorja.

Nina Špes, 9. razred, 15 let

Bil sem že v Benetkah, pa na hrvaški obali in v prekrasnem Londonu, a je najlepši sprehod po rodnem Mariboru in njegovi okolici. Drevesa v parku in obrabi, ki jih srečujem, vsak dan pripovedujejo drugačno zgodbo. Še posebej občudujem travnike na robu mesta, ko se spomladi prekrijejo s pisanimi cveticami, po katerih koraka moja senca. Tukaj najdem svoj mir. Če pa želim začutiti utrip mesta, ki je v letošnjem letu tudi evropska prestolnica kulture, se odpravim v center, kjer je vedno polno ljudi in dogajanja.

Rok Kolarič, 9. razred, 15 let

EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE IN NAŠA ŠOLA V NJEJ

Rada imam svoj Maribor: reko Dravo, Pohorje, mestni utrip. Najraje ga imam junija, ko se prične Festival Lent. Takrat mesto še prav posebej zaživi z mnogimi predstavami, uličnim gledališčem, druženjem ob Dravi ...

Sabina Petek, 9. razred, 15 let

... in prav posebej ustvarjalno živ je naš Maribor v letu 2012 ves čas, saj kot evropska prestolnica kulture živi svoje kulturno življenje na tisoč in en način. S kulturo prežet z bogatim programom vabi, da se naužijemo kulturnih dobrin in jih tudi soustvarjamo, na mnogih področjih, od literarnega, gledališkega ... do likovnega. Za vsak okus nekaj.

Tudi naša šola, OŠ Leona Štuklja Maribor, kulturna šola od leta 2009, se je aktivno vključila v program Evropske prestolnice kulture 2012. Prvič v februarju 2012 s srečanjem otroških gledaliških skupin Z odra na oder iz vse Slovenije, v oktobru 2012 pa z izdajo knjige Dobrodošli v naš kraj, prijatelji, ki jo je izdala skupaj z OŠ Ledina iz Ljubljane.

Ponosni smo, da smo se soustvarjalci Unescovih Dobrih vesti s svojimi aktivnostmi vključili tudi v dogajanje EPK 2012, ki je pokroviteljsko podprla izid naše knjige. V njej smo s pisanjem o naših krajih dobili priložnost preplesti preteklost in sedanjost, ki bo pustila neizbrisljiv pečat tudi v prihodnosti.

Stanka Breznik, sourednica

MOJE MESTO MARIBOR

Živim v Mariboru. Mesto je super, saj imam tu vse: trgovine, kino, Pohorje in najvažnejše – prijatelje. Tu res nikoli ni dolgčas.

Na Pohorju uživam v sprehodih v naravi, nedaleč od mojega doma pa sredi polja leži Pekrska gorca, kamor tudi rada hodim. Če me zamika daljši in lahkotnejši sprehod, pa se napotim v Mestni park vse do Treh ribnikov. Pred poletno vročino sprehajalce varujejo zeleni pohorski gozdovi, bliže mestu pa je manjši Betnavski gozd. Ta se preko polja nadaljuje v park, ki obdaja Betnavski grad, in je moje priljubljeno sprehajališče, kamor se največkrat podam s prijateljico. Tam sedeva na najino najljubše drevo in zanimivim pogovorom ni nikoli konca.

Seveda pa dekleta rada hodimo po nakupih. Odpravimo se v center mesta, kjer je več manjših trgovinic, restavracija Mc Donald's in slaščičarne, kjer si spotoma privoščimo sladoled. Nato se preko Starega ali pa Titovega mostu odpravimo do nakupovalnega središča Europark.

Moje mesto ljubiteljem športa ponuja mnogo priložnosti za ukvarjanje s športom. Pozimi smučamo na Pohorju ali drsamo v Ledni dvorani, poleti pa se potimo na športnem stadionu Poljane. Za nogometaše, košarkaše in odbojkarje pa so v neposredni bližini stadiona urejena posebna igrišča. Poleti rada obiščem kulturno prireditel Festival Lent, ki Mariborčanom ponuja večtedensko zabavo, mlade in nekoliko manj mlade pa pod Pohorje privabita vsakoletni prireditvi Radia City in Piše se leto. V gledališki hiši, v kateri sodelujejo številna gledališča, pa vsako leto poteka

Borštnikovo srečanje, na katerem vsako leto odličnim igralcem podelijo nagrado Borštnikov prstan.

Maribor je tudi zgodovinsko mesto. S preteklostjo se lahko seznanimo v Pokrajinskem muzeju, ki je v Mariborskem gradu in Muzeju narodne osvoboditve ter Mariborskem arhivu. Na Lentu pa še vedno raste ena naših največjih znamenitosti – več kot štiristo let stara vinska trta žametne črnine. Njeni potomci so posajeni širom po svetu.

Svoje mesto imam rada ne nazadnje tudi zato, ker lahko pozimi opazujem lučke na Piramidi, poleti pa se s prijateljicami osvežim v bazenih na Mariborskem otoku.

Eva Volmajer, 9. razred, 15 let

MARIBOR PRIPOVEDUJE

Sem mesto ob reki Dravi. Moje ime je Maribor in sem drugo največje mesto v Sloveniji.

Leta 1209 sem dobil tržne pravice in postal trg, že leta 1254 pa me prvič imenujejo mesto.

Okoli starega mestnega jedra so ljudje kmalu začeli graditi kar dva kilometra dolgo in mogočno obzidje. Obzidje in mesto so še dodatno zavarovali z obrambnimi stolpi. Tako še danes lahko vidite Sodni stolp, Vodni stolp in Židovski stolp.

Se sprašujete, od kod ime Židovski? V srednjem veku je v Mariboru živela številna židovska skupnost, ki je zgradila tudi svojo cerkev. Sinagoga, kot jo imenujemo, stoji še danes.

Življenje v Mariboru ni bilo vedno lepo. Prebivalce so pretresale številne katastrofe, med njimi tudi izbruh epidemije kuge, ki je pomorila veliko prebivalcev. V spomin nanjo in v zahvalo za rešitev so Mariborčani postavili eno najlepših obeležij, ki na ta dogodek spominja še danes: kužno znamenje na Glavnem trgu.

Moja lega je odlična, saj se danes razprostiram vse do vznožja Pohorja, od koder vodijo sprehajalne poti in gondolska žičnica na vrh Pohorja. Pozimi pa pohorske strmine ponujajo odlično smuko, sankanje in celo tekmovanje za Zlato lisico. Kdor pa ne smuča, lahko obiše drsališče. Mestna četrt Nova vas, kjer se nahaja najmlajša mariborska šola Osnovna šola Leona Štuklja, je manjša od drugih četrt-

ti: Center, Tabor, Studenci, Pobrežje, Melje in Tezno, je pa najgosteje naseljena. V Novi vasi stojijo številni visoki bloki, tu je banka, zdravstveni dom, trgovine in dve osnovni šoli. Ne smem pa pozabiti, da je okolica čista in lepa, predvsem pa polna zelenja.

Seveda si želim, da bi me Mariborčani imeli radi in me čuvali in ohranjali takšnega, kot sem, saj sem edino tak enkrat in zelo lep.

Monika Črček, 5. razred, 11 let

MARIBOR V MOJIH SPOMINIH

Spominjam se tržnice na mariborskem Glavnem trgu. Takrat sem bila še otrok in sem z mamo večkrat prihajala na tržnico, kjer je moja mama prodajala pridelke z našega vrta. Kako sem bila vesela, če je bila prodaja dobra! Takrat mi je mama zmeraj kupila žemljico. Spominjam pa se tudi vrveža konj in vozičkov, s katerimi so prodajalci vozili na tržnico svoje pridelke.

Spominjam pa se še svoje šole, ki sem jo obiskovala v Radvanju. To je bila današnja Osnovna šola Ludvika Pliberška, kako pa se je takrat imenovala, se več ne spominim. Radvanje ni bilo mariborsko predmestje, ampak vasiča pod Pohorjem, kar precej oddaljena od Glavnega trga, kamor sva z mamo pešačili. Vem še, kje je bilo staro radvanjsko pokopališče. Nanj še danes spominjata dva visoka topola.

Jožica Ošlak, 90 let, Dom Danice Vogrinec, enota Tabor

MOJI SPOMINI NA MARIBOR

Bila sem hči železničarja in živeli smo v raznih krajih, kamor je bil službeno poslan moj oče. Najbolj se spominjam dela Mladinske in Cankarjeve ulice, kjer smo dolgo živeli. Tam sem hodila tudi v osnovno šolo. To je bila današnja bivša osnovna šola Ivana Cankarja. Ker smo živeli blizu železniške postaje, smo med vojno doživeli tudi hudo bombardiranje Maribora. Najbolj je bil uničen predel okoli železniške postaje, ki je bila velika in zelo lepa zgradba. Nič ni bila podobna današnji. Neštetokrat smo se skrili v klet in čakali, da nevarnost mine. Posebej hudo pa je bilo, ko je po mestu strašila Črna roka in je bilo izseljenih veliko družin, tudi naša.

**Fanika Urankar, 84 let, Dom Danice Vogrinc,
enota Tabor**

MEŠČANI O SVOJEM MARIBORU

Kdo toto mesto res rad ma ... je naslov raziskovalne naloge, s katero sva s sošolko iz pesmi in pripovednih besedil o Mariboru razkrili, kako avtorji do našega mesta izražajo naklonjenost in ljubezen. Tudi jaz imam rada »toto naše mesto«.

Maša Mesarec, 9. razred, 15 let

Svoje mesto imam rada zaradi Ljudskega vrta. Naša nogometna ekipa je zelo dobra in sama sem njihova zvesta navijačica!

Anja Bedek, 9. razred, 15 let

Maribor imam rada, saj ima po mojem mnenju vse, kar mora mesto imeti. Možnost šolanja na vseh področjih, pa tudi veliko možnosti za preživljanje prostega časa. Je pa tudi varno mesto.

Alekseja Glinšek, 9. razred, 15 let

Maribor je lepo, prijazno, barvito mesto, mesto, polno ljubezni. Preprosto ga moraš imeti rad.

Eva Volmajer, 9. razred, 15 let

*En hrib stoji in reka boža polja do goric,
tja bog oženi dobro voljo, smeh rdečih lic.*

Rada imam to Predinovo pesem. Maribor je tudi moje mesto in vedno bom imela rada Pohorje, Dravo, Mestni park, Lent in vse prijetne ozke ulice, ki vodijo do prijaznih ljudi.

Karina Juder, učiteljica

Moje mesto od začetka. Rad hodim po njegovih ulicah, najlepši pa je pogled nanj iz zraka.

Darko Madžarac, ravnatelj

V Maribor sem se priselila iz sončne Primorske. Da sem tukaj ostala, so me prepričali prijazni ljudje in dejstvo, da ima mesto ob Dravi neko "posebno dušo". Se pa še nisva zmenila glede zimskega mraza, ki ti zleze čisto do kosti in s katerim se prav ne morem sprijazniti.

Melita Bizjak, učiteljica

Mnogo je stvari, zaradi katerih imam svoje mesto rada. Med vsemi pa me najbolj navdušuje Pohorje – poleti zeleno, sveže, osvežujoče privablja pohodnike, pozimi, ko je zasneženo, pa navdušuje smučarje. Vsako leto v januarju gosti tudi tekmo za svetovni pokal Zlato lisico.

Nina Špes, 9. razred, 15 let

Moje mesto je moj rojstni kraj in težko si predstavljam, da bi živela kje drugje. Lep je, prijazen, domač – je moj.

Zdenka Lesar, učiteljica

Maribor, radi te imamo! Si najlepše mesto!

Pia Seidl, 5. razred, 11 let

Strip: Nino Anošek, 7. razred, 13 let

Mentor: Danijela Kajzer

BABICA IN NIEN VNUK SEDITA V SOBI IN GLEDATA SKOZI OKNO.
ZAČETA SE POGOVARJATI O MESTU V STARIH ČASIH.

DOBRODOŠLI

V LJUBLJANI, prvič

Ljubljana vabi, da se naučijete njenih lepot in znamenitosti, z gradu opazujete mestni utrip in veselo pohajkujete po njenih ulicah in parkih, obiščete njene muzeje, zvečer pa si privoščite kulturni dogodek ali pa posedite s prijatelji ob Ljubljanici.

In seveda, ne pozabite vmes zaviti tudi na Osnovno šolo Ledina, kjer vas z veseljem popeljejo po najstarejšem hramu učenosti v Ljubljani.

Ljubica Kosmač, vodja projekta Dobre vesti

Osnovna šola
Ledina
Ljubljana

Na prejšnji strani od zgoraj levo

Podobe Ljubljane: Ljubljanski grad, pogled z Ljubljanskega gradu, spomenik Franceta Prešerna, Osnovna šola Ledina, Tromostovje, z učenci bolnišnične šole na ljubljanskih ulicah. Foto: Filip Smrekar Apih, 9. r., 15 let, Iza Šilc, 8. r., 14 let, mentor László Herman, in Marija Kokelj.

TUJEC V LJUBLJANI

Ko tujec vrata Ljubljane odpre,
lepote prestolnice mu v očeh zablešče.
Od sinje lepote prevzet
na pot se poda – odkrivat nov svet.
Pred Magistratom svoje raziskovanje začne,
proti grajskemu hribu pogled se zazre.
Ker časa je malo, se z vzpenjačo povzpne,
v zahvalo na vrhu razgled se čudovit mu odpre.
Celo mesto na dlani ima,
za hip pomisli, da tu je lepo, kot je le še doma.
Z grajskega hriba na Stari trg se spusti,
na Tromostovju živahen utrip mesta doživi.
Kako lepo mesto, kako prijazni ljudje,
našemu tujcu to iz glave ne gre.
Po Čopovi mimo Name v oazo miru se odpravi,
v Tivoliju nova ideja se mu v glavi pojavi.
Vzame svoj mobilni telefon in s kratkim SMS sporočilom
svojcem v rodno deželo sporoči,
da svoje življenje v Ljubljani preživeti želi.
Zraven še dve fotografiji doda,
da njegov rodni svet bolje Ljubljano spozna.
Časa za ogledе odslej dovolj bo imel,
saj si Ljubljano za dom svoj je vzel.

Iza Šilc, 8. razred, 14 let

NA POTI V ŠOLO

Počasi se spustim po stopnicah. Skozi okno lije sončna svetloba, a me to jutro le razdraži. Bolj bi se mi prilegala siva megla, ki bi se ujemala z mojim mrkim razpoloženjem. Stopim iz hiše in se napotim čez dvorišče.

Pogled mi uide na desno, k Ljubljani in Ljubljanskemu gradu. Obstanem. Ostrmim. Nič več ne zamerim soncu. Ljubljanski grad se kopa v sončni svetlobi. Za njim je nebo zamolklo oranžne barve, saj sonce še ni povsem vžlo. Tu pa tam se prikrade kak žarek in me za trenutek oslepi. Z roko si zastrem oči in uživam v pogledu, ki se ponuja. Grad sam se zdi rožnat. Ker izza njega prihaja svetloba, se zdi, da žari. Pod njim se na griču bohotijo drevesne krošnje v jesenskih barvah: rumene, oranžne, rožnate in temno rdeče. Danes se še lahko prepuščajo sončnim žarkom, a kmalu bodo odvrgele liste in se kot kakšna pravljíčna princesa pogreznile v dolg spanec. Pravzaprav je vse skupaj kot iz pravljíce.

Ostala bi, a moram dalje. Pot nadaljujem prevzeta in srečna. Pogled na Ljubljanski grad mi zapre blok, a podoba ostane.

Stopim na Komenskega. Tam me pričaka še ena igra svetlobe. Sonce kot ogromna oranžna krogla lebdi višje gori nad cesto. Oddaja rumeno, življenja polno svetlobo, ki daje vsemu na ulici lepšo podobo. Prečkam cesto. Tik preden stopim v šolo, me prešine: Kako lepo mesto je Ljubljana!

Alex Eliana Tadel, 9. razred, 15 let

**GREMO V CENTER, CENTRUS,
CENTAR, CENTUR, CENTURUS,
CENTARUS, CENTRČK, CENTRIČ**

... so poimenovanja za središče vsega glavnega dogajanja v naši prestolnici.

CENTER

Pridite z nami v center! Tukaj se dogaja veliko reči, še več pa najdete znamenitosti. Ne bo vam žal obiska mladinskih zbirališč, kjer lahko spoznate nove prijatelje. Ni pomembno, koliko ste stari, kaj delate, katero glasbo poslušate, kako se oblačite, v centru se vedno najde kaj za vsakogar. Zato ne omahujte pri obisku središča Ljubljane in začitite ... Center.

Pa pojdimo na kratek sprehod po njem.

Stojimo najprej k, za nas ledinske učence, najpomembnejšemu izobraževalnemu središču.

LEDINA, NAŠ DRUGI DOM

Moder mož je nekdaj rekel: »Ako nam hočete pokazati vrednost dežele, peljite v šolo nas!« In to bomo tudi storili.

Sploh je ni težko najti, saj stoji v srcu mesta – v samem centru. A ne pričakujte, da bo kar padla z neba na Prešernov trg. Se boste že morali sprehoditi čez Zmajski most in po Trubarjevi ulici, potem pa je ni več težko najti. Poiskati morate stavbo z igriščem blizu Gimnazije Ledina, zato se le sprehodite še malo naprej po ulici Komenskega, kjer vas čaka velika, sončno rumena stavba.

Zdaj pa kar veselo noter! Ko stopite skozi težke duri, vam bo v oči najprej padel velik rumen metulj - znak naše šole, ki se bohota na vitražu vrat, ki odprejo pot v naše igrišče znanja. Takoj nato nase opozorijo številni znaki, ki pričajo, kako aktivna je šola, saj že vrsto let deluje tudi kot Unesco, Zdrava, Eko in v zadnjem letu tudi kot Kulturna šola. Pravzaprav je naša šola ena velika sončna učilnica, v kateri se učimo za življenje.

Po naši šoli tavajo duhovi učenja že več kot 150 let, in lahko jih srečate na primer na stopnišču ob spominski plošči, s katere vas pozdravlja spomin na junaški odpor Ljubljane proti okupatorju med drugo svetovno vojno.

»Ledina je naš drugi dom!« je rada dejala naša nekdanja ravnateljica Ljubica Kosmač, in najbrž se 385 učencev z njo res mora strinjati.

Verjemite, po šoli se prileže sprostitev v bližini dreves na Ljubljanskem gradu!

LJUBLJANSKI GRAD

Ljubljanski grad je najboljši kraj, kamor se lahko na hitro odmaknete od hrupa v centru in preprosto uživate v tišini ali se sprehodite v čudoviti naravi ter s pogledom z razglednega stolpa objamete vso Ljubljano. Obenem si lahko ogledate mogočno srednjeveško trdnjavo, v kateri se vsak dan odvijajo različni kulturni dogodki, ki utripu mesta dajejo poseben pečat.

Grad je viden iz skoraj vsakega kotička mesta. Če želite obiskati znamenito turistično točko, lahko uporabite tudi vzpenjačo ali vlakec, ki vas popelje tudi po Ljubljani. Grad

ponuja tudi stalno razstavo, ki je na voljo za ogled vedno, in sicer na zgornji postaji vzpenjače.

Sprehodimo se ob Ljubljani do osrednjega trga, pomembnega tako v starih kot tudi v novih časih. Kateri trg je to?

KONGRESNI TRG

Meščani vseh starosti radi zahajamo na Kongresni trg, ki se nahaja v samem središču Ljubljane. Manjši trg je na tem mestu stal že v baroku. Na njegovih zelenicah in klopcah se lahko družimo, slikamo, kaj prigriznemo, poslušamo glasbo. Sedanjo ureditev s platanami je zasnoval Jože Plečnik pred drugo svetovno vojno. Na Kongresnem trgu, imenovanem tudi park Zvezda, ki je dobil ime zaradi simetrične, zvezdaste razporeditve poti, ki tečejo čez celoten park, boste srečali tudi veliko ljubiteljev psov. Park obdajajo številne trgovine, poslovne stavbe, univerza in restavracije. Večini je najbolj všeč znamenita kavarna Zvezda, ki ima najboljše tortice in sladoled. Novost pa je velika parkirna hiša pod parkom.

Po grajskem hribu se spustiš v staro mestno jedro in po kratkem sprehodu se nenadoma znajdeš pred kar tremi mostovi.

TROMOSTOVJE

Ob besedi most Ljubljančani najverjetneje takoj »zagledajo« Zmajski most, Čevljarški most, Mesarski most in nedvomno med vsemi najbolj znano in slikovito Tromostovje, ki se s kar tremi mostovi baha nad zeleno zmajevsko reko in povezuje Prešernov trg s Staro Ljubljano. Ti trije mostovi pa niso bili od nekdaj tukaj. V srednjem veku je tu stal prvi

mestni most čez Ljubljano, imenovan tudi Špitalski most. Leta 1842 so leseni most nadomestili s kamnitim. Po prvi svetovni vojni pa je arhitekt Jože Plečnik razširil obstoječi most z dvema stranskima brvema in tako je nastalo Trimostje, ki so ga preimenovali v Tromostovje.

Za župana Zorana Jankovića, tako pravi, je Tromostovje srce Ljubljane, saj se tu srečujejo stari in mladi, Ljubljanci in tujci. "Veliko smeha in pozdravov je, peš ali s kolesom se od tu lahko napotiš na vse strani neba. Energija in dobra volja se tu dotakneta vsakogar, prijetno je posedeti na klopci in se zazreti v Ljubljano. Skozi jutranje meglice in preko sončnega dne, zvečer, Tromostovje zažari v nežni svetlobi in obrežja zaživijo z rekami sprehajalcev. Zame je Ljubljana najlepše mesto na svetu," s ponosom doda.

In že si na najslavnejšem trgu.

PREŠERNOV TRG

Stopimo sedaj še v središče vsega. V družbeno središče, središče dogajanja in konec koncev tudi središče centra. Ja, najverjetneje veš, o čem govorimo. Prešernov trg, s Prešernom in njegovo Julijo. Obkroža ga mnogo pomembnih stavb, kot so Frančiškanska cerkev, Filipov dvorec, Emporium, je pa tudi trg, na katerem se združita najpomembnejši ulici, Čopova in Trubarjeva. Na Prešernovem trgu nikoli ni zares mirno, saj se tukaj srečuje večina mladih, ki posedajo okrog Prešernovega spomenika.

Čas je, da si kaj privoščimo in se malo okrepčamo ...

Pojdimo na Čopovo ulico.

ČOPOVA ULICA

Če mlade Ljubljančane vprašaš, kje se največ časa zadržujejo po pouku in zvečer, ti bo večina odgovorila, da v t. i. "centru". To je predvsem Čopova ulica, ki je v središču Ljubljane zraven Prešernovega trga. Čopova ulica je gotovo ena izmed najbolj znanih ulic v Ljubljani. Poimenovana je po slovenskem jezikoslovcu Matiju Čopu.

Tam lahko obišeš veliko znanih trgovin, nekaj gostiln ter mladim najbolj priljubljen – McDonald's.

Želite uživati v najlepšem razgledu na mesto? Poznamo pravi kraj, pojdimo na Nebotičnik!

NEBOTIČNIK

Nebotičnik je ena najbolj prepoznavnih zgradb v Ljubljani, ki ti ponuja čudovit razgled s terase zadnjega nadstropja. Zgrajen je bil 1933 po načrtih arhitekta Vladimirja Šubica. V temelje nebotičnika je vzdana pesnitev Otona Župančiča. Stoji v središču Ljubljane ob Slovenski cesti. Prvih šest nadstropij je zapoljenih s poslovnimi prostori, v ostalih pa živijo meščani. Na vrhu nebotičnika lahko obišeš prenovljeno kavarno, ki je zagotovo odličen kraj za druženje s prijatelji. Mala terasa, spodaj Ljubljana ...

Sara Caharijas in Pia Kokelj, 7. razred, 12 let
Iris Jerant, Tamara Merjasec, Manca Turk, 8. razred, 14 let

ZELEN KOT ZMAJ ALI SPOMIN NA TRAMVAJ

Ja, tramvaj, ki je v prejšnjem stoletju dolga desetletja prevažal potnike po našem glavnem mestu. Bil je pobarvan zeleno, podobno kot zmaj v ljubljanskem mestnem grbu.

Ideja in načrt za priljubljeno, pa za dlje kot polovico prejšnjega stoletja tudi edino sredstvo javnega potniškega prevoza v Ljubljani, sta se porodila davnega leta 1901, v času, ko je bil ljubljanski župan legendarni Ivan Hribar. Sprva je tramvaj vozil samo po mestu, kmalu pa so tramvajске proge s središčem Ljubljane povezale tudi tako oddaljena predmestja oziroma naselja, kot je bil takrat Šentvid nad Ljubljano ali pa Moste.

Moj spomin na pogoste vožnje s tramvajem po drugi svetovni vojni je še vedno živ. Spominjam se, kako se je, po tedaj skoraj povsem nepozidanem draveljskem polju, proti zadnji postaji počasi bližal zeleni tramvaj in se med škripanjem in presunljivim cviljenjem ustavil. Pohiteli smo k vstopnim vratom, posedli po klopeh ob straneh ali se oprijeli usnjenih zank na stropu, voznik je snel ročico s pogona na motorju spredaj, jo odnesel skozi vozilo in jo pretaknil na pogon zadaj, in tramvaj se je, ne da bi kaj obračal, premaknil in zapeljal spet proti mestu. Sprevodnik je brez naglice preščipnil vozne listke ... Tako smo se leta prevažali preprosto, počasi, vendar ne neudobno.

Leta 1958 sem se znašla med množico Ljubljančanov, ki smo slovesno in otožno pospremili naš tramvaj na njegovo poslednjo vožnjo ... Mestni očetje so pač presodili, da so trolejbusi in avtobusi za razširjajoče se mesto bolj uporabni. Pred poslopjem Ljubljanskega potniškega prometa, pri

Remizi, še stoji en sam zeleni tramvaj, s številko 39 – videti je tako majcen in nekam krhek, zagotovo pa prijazen, okolju neškodljiv in zanesljiv. Da je res tako, pričajo njegovi zelo posodobljeni bratrance, ki še vedno vozijo v mnogih drugih mestih. Morda, morda bodo vozili kdaj spet tudi po Ljubljani, saj imajo na mestni občini pripravljen nov načrt za tramvajske proge. V času, ko je onesnaženje ozračja tako veliko in energija tako dragocena, bi bil zeleni tramvaj lepa pridobitev za Ljubljano.

Alenka Stanič, meščanka, 77 let

POLNA LUNA V TRNOVEM

Hodim po Eipprovi in poslušam čudno žvižganje. Je to flavta ali nekaj, kar se sliši kot flavta, čeprav moraš imeti precej domišljije? Ozrem se čez živo mejo in ob Gradaščici pod Plečnikovim mostom, tam, kjer je najbolj umazano, uzrem mladeniča, ki se je na nesnago umestil kot indijski guru, ki se je postil nekaj mesecev. Družbo mu dela rejena nutrija. Podmostje je akustičen prostor, pa piha v flavto, piha in piska, neumorno in s širokimi kretnjami. Zdaj vem, od kod prihaja sikanje. Resnici na ljubo: muzike je bolj malo.

Pred cerkvijo je ustavil kombi. Izstopili so harmonikar, kitarist, piščalkar in dva kar tako, ki sta si namesto instrumentov čez ramo oprtala bergle. Vsi so hrustljivo rjavo zagoreli. Čudna kolona se odpravi proti mestu, le eden od berglarjev gre pred cerkvene duri. Tam pogrne blazino, pred sabo prekriža bergle, poklekne ter nastavi ročici za vbogajme. Obraz, ki je bil še malo prej povsem običajen obraz, zdaj izraža silno notranjo bolečino.

S prijateljem pijeva kavico. Zvon oznanja, da se je maša pričela. Ozrem se in ga zagledam. Še malo prej je klečeplazil, zdaj pa se je udobno zleknil na klop in si z blazinco podprl glavo. Temu se reče nirvana! Ko odzvoni pol, se počasi dvigne, zgrabi blazinico za vogal in odkolovrati nazaj, na delovno mesto.

Tare me firbec - kdaj dobi več: ko gredo ljudje k maši ali ko gredo od nje? To sprašujem naglas in dobim odgovor: zaripel možakar, ki je v kavarni stalni gost, razodene, da pred mašo.» Ko gredo od maše, so "šforc". Jih je že župnik "olupil",« se reži.

Mimo prikorakata pobiča dvajsetih let. Eden ima čez ramo kamero, drugi prenaša mikrofon. Čezenj ima poveznjeno štirioglato, živo rumeno gobo, ki duši šume. Na njej piše: RTV Trnovo. Stopita pred cerkev in pričneta intervjuvati bronena Plečnika in Finžgarja. Ko opravita, stopita še čez cesto, vprašat, kaj menijo kipci impresionistov ...

Pomlad je v jeku in kadar je polna luna, se v Trnovem dogaja.

Marko Tonkli, meščan, 62 let

Z UČENCI BOLNIŠNIČNE ŠOLE PO LJUBLJANI

9. novembra 2011 – Učenci bolnišničnih šolskih oddelkov na Univerzitetnem rehabilitacijskem inštitutu RS Soča (URI Soča) in učenci 2. in 9. razreda OŠ Ledina so se skupaj podali po ljubljanskih ulicah, da bi skupaj odkrivali lepote mesta, hkrati pa ugotovili, ali je Ljubljana invalidom prijazno mesto.

Srečali smo se pred Prešernovim spomenikom, kjer se je začel svojevrsten potep po centru Ljubljane. Ledinski učenci so prevzeli vozičke in pomagali svojim vrstnikom z motnjami v motoričnem razvoju pri gibanju po mestu. Veselo so se ustavljali ob ljubljanskih znamenitostih, Peter in Filip pa sta jim pripovedovala zanimive zgodbe iz preteklosti mesta. Prav posebej je učence pritegnila tista o namakanju goljufivih pekov v Ljubljani.

Prav pozorno pa so med ogledom Ljubljane učenci opazovali tudi, če so kje arhitekturne ovire za invalide v mestu. Ugotavljali so, da je v Ljubljani za invalide kar lepo poskrbljeno, motili so jih le neprimerno parkirana kolesa, vožnja po granitnih kockah in gneča.

Po ogledu Ljubljane so se učenci bolnišnične šole in učenci 2. razreda OŠ Ledina z učitelji odpeljali v URI Soča, kjer so se pogovarjali o prijetnem druženju na ljubljanskih ulicah in ustvarjali: risali in pisali vtise. Vsi pa so si bili edini, tudi učitelji, da je bilo to nepozabno doživetje, ki ga velja še kdaj ponoviti.

Vtisi učencev

Všeč mi je bilo, da smo se spoznali z učenci OŠ Ledina. Vesela sem bila, ker nas niso zafrkavali, ker smo na invalidskih vozičkih ali pa ne moremo ``lepo`` hoditi. Ko smo se ustavili pred mestno hišo, smo gospodu županu pisali razglednico. Skupaj smo preživeli lep in prijeten jesenski popoldan.

Sani, 11 let

Všeč mi je bilo, da smo se spoznali z otroki iz Soče. Lepo je bilo, ko smo skupaj risali in se slikali. Ko sem vozila Erno po ulicah, sem se počutila lepo. Še bi se rada srečala z njimi.

Marjeta, 7 let

Lepo mi je bilo, ker sem spoznala nove prijatelje. Po mostu sem vozila dečka na vozičku. To sem počela prvič. Počutila sem se dobro.

Jerca, 7 let

Danes je bil poseben dan, ker sem spoznal nove prijatelje. Lepo mi je bilo, ker me je na vozičku vozila nova prijateljica. Mesto pa je lepo urejeno.

Blaž, 8 let

Ljubica Kosmač, vodja projekta

PODOBE MOJEGA RODNEGA MESTA

V Ljubljani živim že sedemdeset let. V tem času je imela Ljubljana že mnogo podob.

V mojem otroštvu je bilo mesto samo sedanji center Ljubljane. Šiška, Moste, Bežigrad, Vič so bili le njeno predmestje. Otroška leta sem preživljala v stari Ljubljani, v Hrenovi ulici, in že kot otrok sem Ljubljano občudovala. Med drugo svetovno vojno je bila Ljubljana mesto heroj. Čeprav je bila obdana z bodečo žico, ta ni mogla preprečiti, da bi se pogumni ljudje ne uprli okupatorju in se borili za svobodo. Po končani vojni pa se je mesto hitro širilo in prebivalstvo je hitro naraščalo.

Ljubljana je polna znamenitosti in naravnih lepot. Čeprav živimo v mestu, živimo sredi narave, ob rekah in hribih, na jugu ob znamenitem barju. Znamenita pa je vsa Ljubljana z vso svojo zgodovino.

Arhitekturno podobo je Ljubljani zarisal predvsem veliki slovenski arhitekt Jože Plečnik. Njegove stvaritve občudujemo vsi, tako Ljubljančani kot tudi tujci.

Za lepo urejenost mesta skrbijo njeni župani. Največji razvoj v estetiki pa je Ljubljana doživela pod vodstvom župana Zorana Jankovića. Pritrjujem njegovi trditvi, da je Ljubljana najlepše mesto na svetu. Osebno ne bi hotela živeti v nobenem drugem.

Anica Pirc, 70 let, upokojena tajnica OŠ Ledina

V DOMU UPOKOJENCEV NA TABORU MI JE LEPO

Rada sem v svojem ljubem mestu Ljubljani. Tu sem se rodila, odraščala ob Ljubljanici, vse življenje telovadila na Taboru in v bližini svojega doma občudovala Dom starejših občanov. Stavba mi je bila vedno všeč in potihoma sem si želela, da bi tudi jaz na stara leta živela v njem. Želja se mi je uresničila.

Zdaj živim v domu že dve leti. Zelo sem srečna, lepo skrbijo za nas, se trudijo in večkrat nam pripravijo kakšno prijetno presenečenje. Ne mine teden, da se ne bi kaj dogajalo: prireditve, proslave, k nam pridejo različne skupine otrok, zapojejo nam pevski zbori, imamo zanimiva predavanja, praznovanja rojstnih dni, enkrat tedensko jogo in tudi knjižnico. Vsak dan imamo tudi telovadbo, ki jo vodi izkušeni neutrudni Zvone Babnik.

Tudi z izleti nam naredijo veliko veselja. Peljali smo se že z ladjo po Ljubljanici, z avtobusom pa smo bili na Katarini, kjer so nas presenetili z razkošnim kosilom. Ko se vozimo po ljubljanskih ulicah, opazim veliko novega, človek se lahko samo še čudi. Skoraj ne prepoznam več svojega rojstnega kraja.

Želim si, da bi to obdobje mojega življenja še nekaj časa trajalo, ker mi je lepo!

Boža Štrukelj, 83 let,
upokojenka v Domu upokojencev Center, enota Tabor

LJUBLJANA, MOJE MESTO

Tu sem zakoreninjen in se ne bi dal nikamor presaditi. Če bi me presadili, bi se od domotožja, jeze in žalosti gotovo posušil. Svojega mesta ne bi zamenjal za nič na svetu.

Jure Marinko, 9. razred, 15 let

V Ljubljani se počutim varno. S prijatelji radi sedimo ob Ljubljani, ki našim pogovorom vedno doda posebno vzdušje. Všeč mi je, ker Ljubljana ni betonska džungla.

Jasna Bahovec, 8. razred, 13 let

Ljubljana je lepo mesto, zlasti ponoči. Najlepša je spomladi, ko drevesa ob Ljubljani ozelenijo, ali pozimi, ko župan prižge lučke.

Iza Hü, 7. razred, 13 let

Ljubljane ne bi zamenjala z nobenim drugim mestom, čeprav sem videla že mnoge druge dele sveta. Zame je najlepša.

Nina Čas, 7. razred, 13 let

Ljubljana je majhno, privlačno mesto, prijetno zeleno, z bogatim kulturnim življenjem in s prijaznimi ljudmi. Pa mobilnost je odlična, s kolesom pridem, kamor mi srce poželi.

Andreja Lunar, računovodkinja

Mesto je lepo, še posebej center. Kdor živi tu, je res lahko srečen. Še posebej všeč mi je tržnica, kjer se srečujemo s prijatelji in popijemo kakšno kavico ob Ljubljani.

Slavica Lazikić, snažilka

Prej sem živela v Trbovljah, odkar pa sem v Ljubljani, je, kot bi se rodila na novo. Tako čisto in lepo je tukaj.

Božana Mikanović, snažilka

Zelo mi je všeč življenje v našem mestu. Vse je blizu, tudi na prireditve grem lahko peš. Motijo me le vročinski vali, ko se segreje beton, a vikende tako preživim v naravi.

Bogdan Lavrič, hišnik

Ljubljana je moje rojstno mesto in moj dom. Še posebej ljuba so mi obrežja Ljubljanice in številni novi mostovi, ki povezujejo bregova reke, kjer se sprehajam z vnukom Matevžem, poklepetam z znanci in prijatelji ter tudi delavci, ki vzorno skrbijo za urejenost nabrežij. Vsak dan znova se na njih in ob njih spleta nove zgodbe, porajajo nova prijateljstva, gotovo tudi nove mladostne ljubezni. To preprosto čutiš in si srečen.

Meta Verbič, predsednica Sveta Četrtna skupnosti Center

Strip: Lidija Stanič

To je bila dolgo slika v moji glavi, kadar sem si nekje v tujini spet začela ljubljane. V pričakovanju filmske poslastice, druženju s prijatelji, pitju kavice, oparovanju mimoidečih sem neizmerno uživala. Kino Komuna je bil moj najljubši kino. Zato me je

zelo bolelo, ko sem izvedela, da ga zapirajo. Kot da se je zapelo poglavje v mojem življenju. Minila so leta - nekdo se je spomnil, naj je Komuna spet mestni kino. Vesela sem in še zaidem vanj, a je sedaj nekako drugače...

Lidija Stanič

DOBRODOŠLI

V LJUBLJANI, *drugič*

Koseze so gosto naseljena soseska Ljubljane ob rekreacijskem centru Mostec, kjer se Kosežani v prostem času radi rekreirajo. Uživajo pa tudi na sprehodih ob Koseškem bajerju ali na Poti spominov in tovarištva, speljani po trasi bodoče žice, ki je med 2. svetovno vojno obkrožala Ljubljano. Dobrodošli v Kosezah!

Ivana Madonič Čelič, mentorica Dobrih vesti

**Osnovna šola
Koseze
Ljubljana**

Na prejšnji strani od zgoraj levo

Podobe Ljubljane: Ljubljana ob Plečnikovi tržnici, park Tivoli, zgradba pošte v centru Ljubljane, stara cerkev v Kosezah, koseški bloki, koseški bajer. Foto: Aljaž Luci in Matic Kink, 6. r., 11 let, mentorica Ivana Madronič Čelič.

SPREHOD

Z roko v roki po Ljubljani,
beli, s soncem obsijani,
čez mostove in mostičke,
nežno žvrgolijo ptičke.

Dobrih ljudi polno mesto,
na vsakem koraku znamenitost,
ki turiste očara vse,
zato radi vračajo se.

Trgovinice in butiki,
vodnjaki in različni kipi,
tržnica in ljubljanski grad,
Ljubljano moraš imeti rad!

Ajda Pristavec, 9. razred, 14 let

POGLED V PRETEKLOST

Jedro stare vasi Koseze ali prvotno Kosez je ležalo ob križišču sedanje Podutiške in Koseške ceste. Ta mala vas je dobila ime po staroslovenskih kosezih, pripadnikih starega slovenskega družbenega sloja, ki bi ga lahko imenovali na pol plemiškega. Nekateri viri navajajo, da so kosezi odločali pri ustoličenju karantanskih knezov.

Svet med Dravljami in Kosezami je bil močno močvirnat, zlasti ob potoku Pržanec, ki se je ob nalivih razlil po sosednjem zemljišču. Pri Kosezah je dobra ilovica, zato so bile tam že od nekdanj opekarne. V 19. stoletju so se Kosežani v glavnem poleg polje-delstva in živinoreje ukvarjali tudi s prevozništvom. Imeli so velike vozove z vprego 4 do 6 konj. Vozili so iz Trsta celo na Dunaj in v Pariz, zato naj bi se težki vozovi še danes imenovali »parizarji«.

Leta 1970 je tu zrasla gosto naseljena stanovanjska soseska Koseze.

Ivana Madronič Čelič, mentorica Dobrih vesti

LJUBLJANA - MOJE MESTO

Za ene mali Dunaj, za druge arhitekturni biser Srednje Evrope, spet tretje prevzema njena zgodovina. Ljubljana namreč. Moja prva misel na Ljubljano pa je njen utrip in enkratni vtis, ki ga dobiš, ko jo enkrat zares doživiš.

*Poleti puhti od vročine in vrveža,
jeseni se umiri in odene v melanholične barve,
pozimi se blešči od lučk in ledenih sveč,
spomladi pa znova vzbrsti in se ovije v zeleno.*

Da, Ljubljana je lepa, toda čez vse je Ljubljana mesto s karakterjem. Kava na Kongresnem trgu s pogledom na stavbo nekdanje univerze, pogled na »belo Ljubljano« z nebotičnika, vrvež majhnih uličic in mestnih kavarn ali pa preprost trenutek nastavljanja soncu v tivolskem parku. Nezamenljiv je občutek, ko se spustiš po Čopovi v samo mestno središče, se sprehodiš čez čudovito Plečnikovo Tromostovje do še ene njegove stvaritve, prostorne tržnice, katere vrvež že desetletja ne pojenja, kar naprej pa te spremlja mogočna figura Ljubljanskega gradu.

Zgrajena na ostankih padlega Rimskega imperija je Ljubljana stoletja kljubovala zobu časa in sprememb. Skozi zgodovino je spadala pod različne oblasti, zato je tudi tako živahna in pestra. Dolga leta je bila center habsburške moči nad Kranjsko in Slovenci, a hkrati tudi žarišče slovenske narodne zavesti. Bila je naše mesto sredi naše dežele. Ljubljana pooseblja naš narod, njegovo zgodovino, zavest in žarečo željo po samostojnosti. Tu so delovali naši največji narodni očetje: Trubar, Vodnik, Zois, Kopitar, Čop, Prešeren, Cankar, Tavčar ... Tu so se »kuhale« revolucije, tu

sta se ustvarjali umetnost in znanost. In najpomembneje, tu so se rodile in izpeljale tisočletne sanje našega naroda o samostojni in neodvisni Sloveniji. Ljubljana je zibelka našega naroda in naše države.

Kljub bogati zgodovini in svoji majhnosti Ljubljana že vedno deluje živo in pristno. Je mesto, kjer se očarano zlivata preteklost in sedanost - bogata kulturna dediščina in razvoj za prihodnost stopata z roko v roki.

Toda vrnimo se malo v sedanost, kajti kljub edinstvenosti kulturne dediščine Ljubljane zame ni lepšega, kot da v njej preprosto uživaš. Pomešam se med ljudi na Šušterskem mostu, pod katerim se leno vije Ljubljanica, sedem na Prešernov trg in srkam kakav ... in pozabim na vse ostalo.

Da, Ljubljana je moje mesto.

Domen Iljaš in Kajetan Škraban, 9. razred, 14 let

NA NEBOTIČNIKU

Ob pogledu z nebotičnika opazim strehe, ki so vseh barv, velikosti in oblik. V daljavi se blešči turkizna kupola stolne cerkve svetega Nikolaja. Med hišami se skriva tudi Frančiškanska cerkev, ki mi je še posebno všeč, saj ima rožnato pročelje. Tik pod menoj je kopica ljudi, ki mrgolijo po opravkih, zato jih je tako zabavno opazovati. Podobni so mravljicam, ko se pripravljajo na dež. Na drugi strani nebotičnika se dvigujejo stolpnice, ki imajo tako bleščeča okna, da jih sonce uporablja za ogledalo. Med sivimi stenami palač zeleni tudi kakšno drevo, ki se jeseni obarva rumeno, oranžno in rdeče. Pogled se ustavi na parku Tivoli, kjer kričijo razposajeni otroci. Ko pade mrak, je Ljubljana kot v pravljici. Začnejo se prižigati lučke, grad se svetlika v vseh barvah in izložbe veletrgovin se bohotijo in vabijo.

Na nebotičniku utihne hrup avtomobilov. Občutek imam, da bi hiše lahko objela. Ljubljana je moje mesto.

Iza Palli, 6. razred, 11 let

LJUBLJANA IN JAZ

Rodila sem se v Ljubljani in že od otroštva živim v Ljubljani. Spomnim se, ko v Podutiku, kjer živim, še ni bilo avtoceste. Vozili smo se med drevesi po ozki cesti. Nato pa so začeli graditi avtocesto in v času gradnje smo se morali voziti še po ozki blatni cesti. Ob cesti v Podutik so imeli majhne hiške vrtičkarji. A kmalu so jih pregnali in ostalo jih je le še nekaj. V bližini našega doma so v tem času zgradili moderno cerkev v obliki »pralnega stroja«.

Spomnim se tudi, ko sem šla prvič v šolo, ki še ni imela novega igrišča. Zdaj tam že stoji novo igrišče in za njim bloki.

Rada se sprehajam po Ljubljani in opazujem stare stavbe ter reko Ljubljanico. Še raje imam naš Koseški bajer.

Patricija Varšek, 6. razred, 11 let

MOJA ŠOLA V KOSEZAH

Osnovna šola Koseze je bila moja osnovna šola pred približno 40 leti. Takrat je bila zgrajena na novo z velikimi učilnicami s kabineti in s čisto novimi šolskimi klopmi ter nepopisanimi stoli. Najbolj nenavadne pa so bile garderobe spodaj v kleti, ki bi lahko služila tudi kot zaklonišče. Tam smo posedali in klepetali pred poukom ter po kosilu, spleta so se prijateljstva in delili prvi poljubčki.

Danes je naselje terasastih blokov veliko in zeleno. Ko smo se leta 1974 preselili iz Šiške v Koseze, je bil naš blok eden zadnjih dograjenih in vseljenih. Potem so jih zgradili vsaj še 6 vrst. Takrat pa smo z naše terase gledali le na velike

gradbene jame. In v teh jamah so bile luže, v njih pa paglavci, ki smo jih po šoli vedno lovili v roke ter vrečke, saj takrat še ni bilo plastenk.

Pa tudi obvoznice, ki danes obkroža Ljubljano in po njej dnevno prevozi tisoče in tisoče avtomobilov, ni bilo. Od našega bloka do gasilskega doma v Podutiku je bila le kakšna stanovanjska hiša. Sicer pa travniki in gozdiček. Danes na travnikih stojijo hiše in bloki, gozdiček je prerezala avtocesta, ki vodi z Ljubljanskega barja pod Šentviškim hribom na Gorenjsko.

V Kosezah danes lahko sedemo na avtobus mestnega prometa številka 5 in 22. Pred tridesetimi leti pa je po Podutiški cesti vozila samo petka. In če sem jo zamudila, sem najmanj pol ure samevala na postaji. Včasih sem se zato v knjižnico v Šiško ali k uram nemščine odpravila kar peš.

Moji spomini na osnovno šolo so povezani tudi z izgradnjo dela ljubljanske obvoznice od Podutiške do Celovške ceste. Ko je bila zgrajena in asfalt položen, smo se otroci vsako popoldne po njej vozili s pony kolesi. Rdečimi in zelenimi, skoraj vsi smo imeli enake.

Ko je po cesti stekel promet in so zvečer prižgali cestno razsvetljavo, smo postajali na mostu, ki je vodil Podutiško cesto čez obvoznico v Podutik, šteli avtomobile in se počutili kot v kakšnem ameriškem filmu.

In ko sem leta 1982 zapuščala Osnovno šolo Koseze, se mi ni niti sanjalo, da se bom čez 20 let v to isto šolo vrnila v vlogi mamice dveh čudovitih deklic. In da bom tam srečala učiteljice, ki so bile z mano že v času mojega šolanja.

Naj bo danes ali takrat, še vedno se v Osnovni šoli Koseze počutim prijetno, saj sta v njej neka posebna kreativnost in pozitivna energija, ki jo zaposleni in otroci šole delijo tudi s straši. Samo tiste stare kolesarnice, v kateri smo osnovnošolke posedale ob deževnih pomladnih večerih, ko se je spuščal mrak in je bilo vzdušje idealno za izmenjavo najstniških skrivnosti, pa ni več.

Monika Varšek, mamica šestošolke Patricije Varšek

HRIB, KI JE VEČ KOT LE GORA

Šmarna gora ni gora, je le 696 metrov visok hrib, brez katerega pa Ljubljana le ne bi bila Ljubljana. Vsaj za našo družino ne, saj je naša priljubljena izletniška točka. Pogled nanjo iz kuhinje našega stanovanja v četrtem nadstropju terasastih blokov nas razveseljuje. Prav slika v daljavi »bela cerkvena, z značilno kupolasto zeleno streho na vrhu mogočnega, predvsem z listavci poraslega hriba« je bila pred petnajstimi leti pika na i, da smo se odločili kupiti prav ta dom, v katerem sedaj živimo. No, spomladi se bomo preselili, jasno - iz kuhinje bomo Šmarno goro videli še bolj od blizu.

Rekordno hitri pohodniki Šmarno goro osvojijo v enajstih minutah. Naša družina potrebuje kar nekaj dolgih minut več, odvisno od tega, kako veliki in hitri postajajo otroci. Nismo vedeli, da je nekajmesečni dojenček lahko tako težak, dokler se nismo pred enajstimi leti peš, brez vozička ali nahrbtnika z Nino v rokah odpravili na vrh. Izmenjaje noseč dragoceni tovor smo vrh komaj dosegli. Nini pa se je Šmarna gora priljubila tako, da še zdaj rada

pozvoni na zvonček želja, ki je tik pod vrhom. Želja ne razkriva več, ko pa je bila majhna, smo vedeli, da se ji bo zvončkova želja hitro uresničila. Vedno si je zaželela »miske«, to je miške – značilno šmarnogorsko specialiteto - ocvrto kvašeno pecivo, podobno majhnim krofkom. Ponosni smo tudi na družinski dosežek, ko se nam je pridružila Maja. Komaj dveletna je čisto sama prišla na vrh v manj kot uri. Izziv za našega najmlajšega Jana, ki pa za zdaj le iz varne razdalje s pogledom ob lepem vremenu spremlja padalce, ki jadrajo z vrha Šmarne gore.

Morda veste, da je ura 12 na Šmarni uri pol ure prej, kot v dolini? No, tudi osvajalni Turki niso vedeli in so zato naše kraje zapustili, še preden so Šmarno goro osvojili.

**Nina Bernat, 6. razred, 11 let
in njena mama Petra Treven Bernat**

SPOMIN

Soba številka 10 na Poljanski. Deset omar, postelj in deklet. Vsaka s svojim hrepenenjem, željami in domotožjem. Ko ugasnejo luči, se sliši tiho hlipanje in pri baterijski svetlobi pisanje pisem. Samo domov si želimo.

Pot v šolo spremlja megla ob Ljubljani, vonj po gnilih paprikah in lubenicah. Minejo leta, sobe 10 ni več, ne kupov paprik, ne lubenic, tudi megle je manj. To mesto je postalo moje in rada ga imam.

Ivana Madronič Čelič, mentorica Dobrih vesti

NOVEMBRSKI VEČER

Megla. Vonj po premogu in vlagi draži nosnici. V novembru sredi sedemdesetih se mestni avtobus v gneči preriva po Čopovi ulici proti Prešernovem trgu. Pešci hitijo po ozkem pločniku, obdanem z rdeče-belo verigo, ki varuje pred kaotičnim prometom. Na Tromostovju se reka avtomobilov iz treh smeri zliva v edini prehod čez Ljubljano.

Še gostejša megla. Reko pod mostom samo slutim, ko vzdolž nje mrzlo zapiha in me zazebe v noge. Do gimnazije Poljane je sedem minut hoje, vsak dan, en teden dopoldne, drugi popoldne. Večeri v razpršeni megleni novembrski svetlobi so skrivnostni, ko od nekje zadiši po pečenem kostanju za nekaj dinarjev. Plečnikove arkade so opustele, zvečer se jim raje izogibam.

In spet ta megla. Saje se lepijo na secesijsko okrasje, ki se plaho bohota na pročeljih meščanskih palač. Rahlo pršenje navlaži kožo na obrazu, zato pospešim korak. Takrat še ne vem, da me bodo njegove stopinje spremljale še desetletja.

Erika Kovačič Palli, mamica šestošolke Ize Palli

MOJE MESTO LJUBLJANA

Moje mesto mi pomeni radost in veselje, toploto in zelenje.
Eva Kovačec, 6. razred, 11 let

Moje mesto mi pomeni mladostne spomine in zavetje.
Moje mesto so gledališča, muzeji, sprehodi ob Ljubljanici,
vsakdanja gneča, hrup in hitenje.
Erika Kovačič Palli, mamica šestošolke Ize Palli

Predstavlja mi kraj, ki je dobro preiskan in sem v njem
varen.
Jakob Kreft, 6. razred, 11 let

Mesto mi pomeni varnost, čistočo, mir, učenje ...
Robert Weiss, 6. razred, 11 let

Moje mesto mi pomeni veliko, saj sem tu doma.
Ajda Zajc, 6. razred, 11 let

Koseze so moj kraj in Dravlje moje srce. Tu sem že vse
življenje in tu so moji spomini. Sem ujetnik svoje mladosti
in čutim, da sem del tega kraja. Vem, kje sem si potolkel
kolena ali kam me skrita potka pelje. Posebno lepo pa je,
da sem tu srečen in vesel.
Miro Erjavec, učitelj

Ta kraj nam pomeni delovno mesto, trud, uspeh in zado-
voljstvo vseh, ki jih naše kuharske mojstrovine razveselijo.
Niko Anžur, Roman Kržič, Milan Starc
in Marija Strmljan, kuharji

Mesto, v katerem živim, v katerem sem odraščala, je mesto spominov in srečne mladosti.

Tanja Raškovič, učiteljica

Rada imam svoje mesto, ker mi vsak dan postreže z obilo novimi doživetji na ulicah, zelenicah in v ustanovah.

Pomeni mi dom, nudi zaposlitev in zavetje.

Petra Madronič, učiteljica

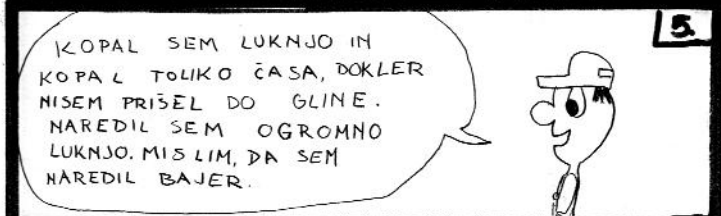
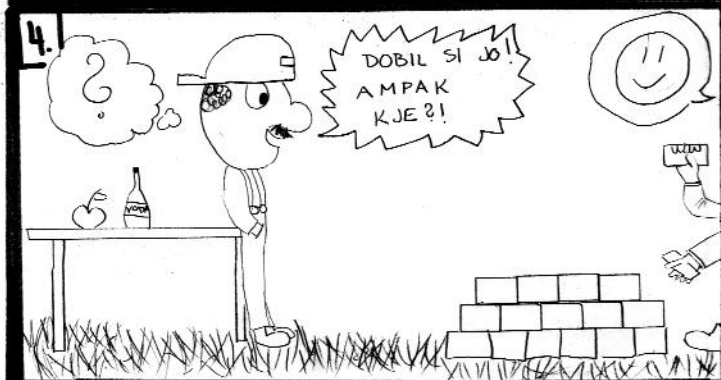
Pomeni mi vse. Pozimi zamrzne bajer, sneži, poleti sije sonce in malokrat je toča, ima veliko trgovin, tržnic, policijsko postajo, gasilce in bloke ter hiše.

Maks Stele, 6. razred, 11 let

Strip: Patricija Varšek, 6. razred, 11 let

Mentor: Ivana Madronič Čelič

KAKO JE NASTAL BAJER?

KONEC

DOBRODOŠLI

V LJUBLJANI, tretjič

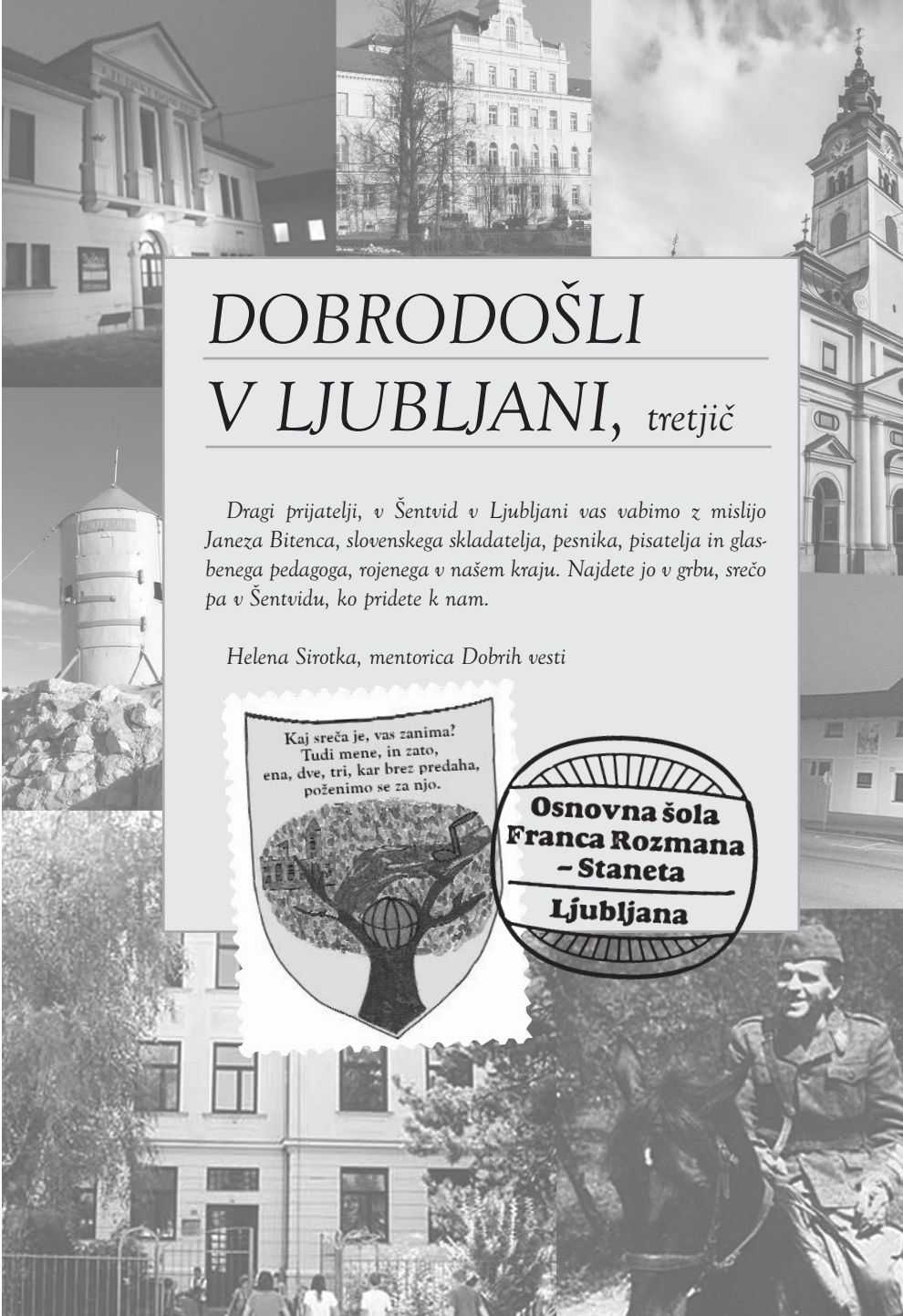
Dragi prijatelji, v Šentvid v Ljubljani vas vabimo z mislijo Janeza Bitenca, slovenskega skladatelja, pesnika, pisatelja in glasbenega pedagoga, rojenega v našem kraju. Najdete jo v grbu, srečo pa v Šentvidu, ko pridete k nam.

Helena Sirotko, mentorica Dobrih vesti

Kaj sreča je, vas zanima?
Tudi mene, in zato,
ena, dve, tri, kar brez predaha,
poženimo se za njo.

**Osnovna šola
Franca Rozmana
- Staneta
Ljubljana**

Na prejšnji strani od zgoraj levo

Podobe Ljubljane: Ljudski dom, Zavod sv. Stanislava, cerkev v Šentvidu,
Aljažev stolp, gasilski dom, OŠ Franca Rozmana – Staneta, Franc Rozman –
Stane. Foto: Tanja Gartnar, Anamarija Žnidaršič, 7. r., 11 let, mentorica
Helena Sirotko, in arhiv.

ŠENTVID – LJUBLJANA

Šentvid v Ljubljani majhen je kraj,
a stavb je veliko.
Tu je OŠ FRS – Šentvid
in cerkev sveti Vid.
Veliko ljudi v Šentvid prihiti,
da v šoli svoje otroke pusti,
v trgovini kaj kupi
in si v knjižnici kaj sposodi.
A za nas otroke
najbolj pomemben je Šentvič,
saj tam dobi se
najboljši sendvič.

Melisa Ponjević, 6. razred, 12 let

POTOVANJE NEKE ŽOGE

Bilo je nekega sončnega dne. Fantje so me brcali na igrišču za Osnovno šolo Franca Rozmana - Staneta v Šentvidu. Nekdo izmed fantov me je brcnil tako močno, da sem odletela po zraku, razbila okno ter pristala v pisarni pomočnika ravnatelja. Na srečo tam ni bilo nikogar. Zagledala sem odprto redovalnico. In poglej, kako lepe ocene! Zapihal je veter, zaprl redovalnico, na platnici redovalnice pa je pisalo 7.b. Ta razred je pa res priden, sem si mislila. Odkotalila sem se na hodnik, bil je prazen, skozi okna so pronicali le sončni žarki. Kotalila sem se po hodniku in si na panojih ogledovala prelepe slike. Kako so ti učenci nadarjeni! Odskakljala sem po stopnicah v prvo nadstropje, kjer se tudi nič ni dogajalo, škoda. Odkotalila sem se še po enem stopnišču in zagledala dežurnega, ki je sedel za mizo in z zanimanjem bral knjigo. Ni me opazil. Nenadoma so se odprla vrata, ven je stopil učenec prvega razreda. Fantek me je zagledal in me je brcnil v kot. O, kako je nesramen!

Počakala sem, da je stekel na stranišče. Ko je izginil za vogalom, sem se odkotalila po stopnicah. Sledila sem prijetnim vonjavam, ki so prihajale iz šolske kuhinje. Tihotapila sem se po kletnem hodniku, kjer so bile garderobne omarice raznih barv.

Na koncu hodnika so bila priprta vrata šolske kuhinje. Pokukala sem noter, trije kuharji so neumorno hiteli s pripravo kosila za več kot tristo lačnih ust. Skotalila se sem nazaj po hodniku do stopnic in po stopnicah odskakljala v telovadnico. Znašla sem se v majhni plesni dvorani s polno ogledali. Zaplesala sem nekaj plesnih korakov in se še zadnjič pogledala v ogledalo. Nato sem se sprehodila v telo-

vadnico, kjer so učenci imeli športno vzgojo. Na polovici telovadnice so dekleta igrala med dvema ognjema, fantje pa so, kot vedno, igrali nogomet. Do mene je stopil fant, me vzel v naročje, postavil na tla in me silovito brcnil. Od takrat naprej je moje "stanovanje" v omari za žoge. Dečki in dekleta me pridno uporabljajo, učitelji športne vzgoje pa skrbijo za moj videz in me "hranijo" z zrakom.

Lucija Granatir, 7. razred, 13 let

POPOTNIK, POJDI Z MENOJ PO ŠENTVIDU

Bilo je prečudovito jesensko jutro. Prvi sončni žarki so pokukali skozi okno moje sobe in me nežno prebudili. Počasi sem se pripravil za šolo in z mamo sva odrinila proti Ljubljani. Pot od Kranja do Ljubljane je bila zelo hitra, tako kot vsako jutro.

Ko sva prispela do Šentvida, me je mama odložila in nadaljevala svojo pot naprej. Nenadoma sem zagledal popotnika, ki je hodil po cesti. Planil sem k njemu in ga vprašal, če potrebuje pomoč. Stisnil je mojo roko in bil zelo hvaležen. Povedal mi je, da je pred mnogimi leti prav v tem Šentvidu hodil v šolo in preživel svoja najlepša leta življenja. A žal se je kot majhen deček s svojimi starši odselil v tujino in njegova največja želja je bila zopet stopiti na šentviška tla. Zaprotil me je, če ga popeljem po poteh njegovega otroštva. Z velikim veseljem sem ga prijel pod roko in najina pustolovščina se je pričela.

Ko sva prispela v bližino Osnovne šole Franca Rozmana – Staneta, so postali njegovi koraki zelo težki, oči pa vedno bolj solzne. Stisnil je mojo roko in mi povedal, da se je

sedemdeset let nazaj ravno v tej šoli naučil svojih prvih črk. Ker smo ravno te dni praznovali stoto letnico šole, sem popotnika popeljal v malo telovadnico, kjer je bila predstavljena zgodovina te šole skozi celih 100 let. Nad razstavo je bil naravnost navdušen.

Toliko spominov, toliko dogodkov v enem malem prostoru je bilo zanj nekaj posebnega. Malo sva si še ogledala šolo in nadaljevala najino popotovanje.

Šentvid se je v teh letih zelo spremenil, zato je bil kraj za popotnika nekaj čisto novega. Pot sva nadaljevala mimo pekarnice, trafik, trgovine, blokov in prispela do pošte. Vstopila sva, popotnik je namreč napisal pismo svojemu vnuku, ki živi v daljni Avstraliji, in mu poslal pozdrave iz prelepega Šentvida. Pismo sva vrgla v nabiralnik in odkorakala naprej.

Hodila sva ob Celovški cesti in si ogledala ves Šentvid. Ko sva se vrnila na kraj, kjer sem popotnika zagledal, so zadoneli cerkveni zvonovi. Ta trenutek je bil nepozaben, saj so ravno ti zvonovi zadnje, kar je zaslišal, ko je pred mnogimi leti zapuščal Šentvid. Od velikega navdušenja in napora je popotniku postalo malce slabo. Odpeljal sem ga do zdravstvenega doma Šentvid, kjer so mu hitro pomagali. Žal je bila ura že toliko, da sem se od svojega novega prijatelja moral posloviti. V veliko zahvalo mi je podaril peščeno uro, ki me bo vedno spominjala na ta prav poseben dan. Včasih se vprašam, ali bom tega popotnika še kdaj srečal v Šentvidu ali kje drugje. Kdo ve.

Luka Sanković, 6. razred, 12 let

ZNAMENITOST IZ ŠENTVIDA NA TRIGLAVU

Ni Slovenca, ki ne bi vedel za našo najvišjo goro Triglav, visoko častitljivih 2864 m, tudi za Aljažev stolp na njem vedo prav vsi. A prav malo jih ve, da je bil Aljažev stolp izdelan prav v Šentvidu.

Zgodba se začne pri dovškem župniku Jakobu Aljažu, ki je upesnil pesem Oj, Triglav, moj dom in leta 1887 za pet goldinarjev odkupil vrh Triglava, 16 m². Potem je na lastne stroške dal postaviti stožičast stolp, ki ga je izdelal kleparski mojster Anton Belec, po domače se je reklo njegovih delavnic Pri Kanfarju, iz našega Šentvida. Posamezni deli stolpa so tehtali od 15 do 20 kg in kar šest nosačev je bilo potrebnih, da so jih prenesli v enem samem tednu na vrh. Na vrhu jih je potem mojster Belec skupaj s Požgancem in Kobarjem iz Mojstrane sestavil v petih urah. Postavljen je bil 7. avgusta 1895. leta, sama otvoritev pa je bila teden dni kasneje. Kanfarjeva hiša še danes stoji nasproti šentviške cerkve svetega Vida in so jo preuredili v Zavod sv. Stanislava.

Gotovo ni treba ugibati, da smo na to, da je Aljažev stolp naredil naš rojak, Šentvidčani iz Ljubljane zelo ponosni!

Helena Sirotko, mentorica Dobrih vesti

KAJ MI POMENI MOJ KRAJ

Tu sem se rodila. Tu se zelo dobro počutim. Rada hodim v to šolo.

Vesna Jenko, 3. razred, 8 let

Moj kraj mi veliko pomeni. Predvsem mi predstavlja veliko odgovornost in hkrati izredno priložnost, da se vsak dan srečujem s prijaznimi otroki.

Božo Starešinič, ravnatelj šole

Pomeni mi kraj, kamor rada hodim v službo. Šentvid me spominja na vas – v dobrem smislu, saj smo vsi tako zelo povezani, in hkrati je veliko mesto različnih možnosti.

Alenka Čebulj, šolska tajnica

Moje mesto mi pomeni varnost, dom in je kraj, na katerega sem ponosna.

Marija Jurman, vzgojiteljica v 1. razredu

V Šentvid – Ljubljano hodim v službo, sicer živim drugje. Tu se je začela moja službena pot pred 25-imi leti in tu se zelo dobro počutim.

Tjaša Gašperlin, učiteljica

V ta kraj se rada vračam, tu sem se rodila in mnogo let živela, ker je mnogo možnosti za šport, kulturo, zabavo. Moje mesto je arhitekturno izredno lepo in zanimivo.

Maja Vidmar, učiteljica

Šentvid v Ljubljani je moj dom in delovno mesto.

Tu zelo rada živim.

Dragica Kutoša, vzgojiteljica v 1. razredu

Strip: Juta Kremžar, 4. razred, 10 let

Mentor: Helena Sirotko

Ta zgodba pripoveduje o punčki, ki je prišla iz Francije. Že teden dni je prišla k svoji prijateljici Heleni. Razkazala ji bo Sentvid. Torej, punčki je bilo ime Franciška. Zнала je slovenski jezik. Nekega poletnega jutra je Franciška z letalom priletela ud Brnik. Tam so jo čakali Helenini starši in Helena. Ž avtom so se odpeljali v Sentvid. Pa si pogledjmo naprej.

ISTEN HOZOTT A MAGYARORSZÁGI DABASRÓL!

Dabas egy családbarát, fejlődő európai város. Minden megtalálható itt, amire csak szükségünk lehet. Jöjjön el és töltsön el egy napot a világszerte ismert 30 kúriánk meglátogatásával, majd igyon meg egy teát az egyik leghíresebb épületünkben, a Halász nemesi kúriában.

Bese Éva, a Jó hírek projekt mentora

**Kossuth Lajos
Általános Iskola**
Dabas

DOBRODOŠLI V DABASU NA MADŽARSKEM

Dabas je družinam prijazno, hitro se razvijajoče evropsko mesto. Vse, kar potrebujete, lahko najdete tu. Pridite k nam v goste za kakšen dan in obiščite naših 30 palač, ki so znane daleč naokoli. In seveda vabljeni na čaj v eno od naših najlepših palač Halasz.

Éva Bese, mentorica Dobrih vesti

**Osnovna šola
Lajosa Kossutha
Dabas**

Na prejšnji strani od zgoraj levo

Podobe Dabasa: Na igrišču, Osnovna šola Lajosa Kossutha, cerkev
v Dabasu, pred šolo, palača Halasz. Foto: Tünde Fülöp, 6. r., 12 let,
mentorica Éva Bese, in Márta Juhászné Bábel.

A SZÜLŐVÁROSUNK

A városunknak neve Dabas
Megtalálhatod ám hamar
Rétek veszik mindenhol körül
És sárgás zölden tündöklő.

Apró, kicsi madarak röpködnek ide
oh és mily szép dallal kedveskednek
Hirdetik itt minden apró gyerekeknek
Újra itt a tavasz, ti is énekeljetek.

És amikor a tavasz erdőinknek
Szomorúan búcsút zeng
A lágy szellők suttoágása
Már a nyári meleg futára.

És később, amikor a napok hűvösebbek
Szegény évünk is idősebb lesz
Barna diók potyognak a fákról
Rét és mező arany színben táncol.

A téli napokon a szél az arcunkba fúj
Korcsolyázunk és szánkázunk,
Így telik el minden napunk
És mi magunk is jéggé fagyunk

Nekünk minden évszakban szép vagy
Te kedves, kicsi városunk, Dabas
Szívünkben őrizzük hozzánk intézett szavad
Illatod árja pedig mindig velünk marad.

Farkas Alex /13/ 7. osztály és Farkas Ronald /11/ 5. osztály

NAŠ DOMAČI KRAJ

Moje mesto je Dabas
in najdeš ga, če le želiš,
obdanega s travniki,
zelenimi in rumenimi.

Majhne ptice letijo tam
in ah, kako pojejo sladko!
Da bi povedale srečnim otrokom,
da spet je tu pomlad.

In ko žalostna pomlad
naše zapusti gozdove lepe,
hitro pride poletje
s svojim nežnim vetrom.

Kasneje dnevi postajajo hladnejši,
kot leto postaja starejše
in rjavo listje odpada,
medtem ko travniki zlatijo.

Pozimi mrzel veter grize,
se sankamo in drsamo vsak dan,
naša drevesa, hiše in jezera,
vsa v ivju so, kot poročni kolač.

Ni pomembno, kakšen letni čas je,
moj dom mi je najdražji in
njegovi neverjetni vonji in glasovi,
so del mojega srca, kot veste.

Alex Farkas, 7. r., 13 let in Ronald Farkas, 5. r., 11 let

EGY ÉJSZAKAI SÉTA A SZÜLŐVÁROSOMBAN

Tegnap este a szüleimmal kimentünk sétálni, hogy megnézzük az áprilisi Hold bámulatos szépségét.

A levegő szaga édes volt, és a fákat mintha ünneplőbe öltöztették volna az égbolt éjszakai fényei. Olyan utat választottunk magunknak, ahonnan jól láthattuk a Holdat, és igyekeztünk minél közelebb kerülni hozzá. Játékos kedvében volt a Hold, mert először csak rejtőzködött egy kicsit a fák ágai között, majd hirtelen előbukkant valahol az iskolaudvar környékén. Csodálatos volt ebben a fényáradatban körülnézni, és felidézni a nap eseményeit ott azokban a pillanatokban a szüleimmal.

Szomjas Klaudia /12/ 6. osztály

NOČNI SPREHOD PO MOJEM MESTU

Včeraj ponoči sem šla s starši na sprehod po mestu, da bi lahko občudovala aprilsko luno. Zrak je sladko dišal in drevesa so bila videti ob nočnih lučeh kot svojevrsten okrask. Svojo pot smo izbirali previdno, da smo le lahko čim bolj hodili proti luni. Bil je to igriv občutek, ker se je luna od časa do časa skrivala za krošnjami dreves, potem pa nenadoma skočila pred nas desno nad šolskim igriščem. Bilo je čudovito gledati okoli in si priklicati dnevne spomine s starši to noč.

Klaudia Szomjas, 6. razred, 12. let

DABAS AZ ÉN VÁROSOM DABAS, MOJE MESTO

Mit szeretsz a szülővárosodban?

Szeretem ezt a várost. Szeretem a házunk ablakaiból elélem táruló városrészek látványát, a gyermekkacajtól hangos tereket és az egyszerű élet nyugalját egyaránt. Tudod, sok helyen jártam már a világban, de ezt a várost tartom a legnagyobbbbnek, ahol az emberek, a zenei élet, az ételek és az építészet is kimagasló színvonalú. Szeretem az itteni barátságos embereket és minden mást is, ami a szülővárosomhoz köt.

Farkas Rita, régi diák

Kaj ti je všeč v tvojem mestu?

Rada imam svoje mesto, rada imam razglede nanj skozi okna naše hiše, otroški smeh, ki prihaja od zunaj, rada imam mirno in preprosto življenje v njem. Bila sem že v mnogih mestih sveta, a moje mesto je najlepše, z najboljšimi ljudmi, glasbo, hrano, arhitekturo.

Rada imam tudi prijazne ljudi. Rada imam svoje rodno mesto, tu sem se rodila.

Rita Farkas, nekdanja učenka

Mit gondol, miért mondható Dabas egy nyüzsgő, élhető városnak?

Szeretem Dabast. Itt minden elérhető akár gyalogosan is, és mindent megtalálhatok a közelben, amire szükségem van, akár az egészségügyi központot, az üzleteket vagy a kerékpárutakat is. Minden lehetőség megvan a szabadidő eltöltéséhez.

Az oktatás színvonala fantasztikus, van négy általános iskolánk, kettő középiskolánk és egy zeneiskolánk. Imádok itt élni, mivel azt érzem, hogy az emberek nem gátolják céljaim elérését.

Farkas Józsefné Ida, igazgatónő

Zakaj menite, da je Dabas aktivno, živo mesto?

Rada imam Dabas. Vse je tako blizu. Naš zdravstveni center, trgovine in kolesarske steze. Imamo možnost vseh vrst rekreacijskih dejavnosti, ki si jih sploh lahko zamišljaš. Izobraževanje tu je odlično, imamo 4 osnovne in 2 srednji šoli in glasbeno šolo. Prav rada živim v našem mestu, čutim, da sem ob ljudeh tu lahko to, kar si želim biti.

Ida Józsefné Farkas, ravnateljica

Mióta él itt Dabason?

Mivel több mint harminc éve élek itt, Dabast a második szülővárosomként emlegetem. Nagyon szeretem ezt a várost. Az emberek barátságosak és nagylelkűek itt. Bárhol sétálhatok az úton, mindig találkozom valakivel, aki éppen velem akar beszélgetni. Szeretem ezt a várost, mert Dabas a különböző gondolkodású emberek olvasztótégelye.

Soha nem érzem magam magányosnak ebben a városban, és ami még ennél is fontosabb nekem, itt az lehetek, aki vagyok.

Szabóné Kőkény Mária, igazgatóhelyettes asszony

Koliko časa že živite tu?

Dabas je zame moj drugi dom, saj tu živim že več kot 30 let. Zelo mi je všeč v mestu, ki sem si ga izbrala za svoje domovanje.

Ljudje v Dabasu so prijazni in velikodušni. Ko se sprehajam po ulicah, vedno srečam kakšnega znanca, ki želi poklepetati s tabo. Rada imam svoje mesto, ker je mesto mnogih različno mislečih ljudi.

Nikoli se ne počutiš samega in kar je najpomembnejše, lahko si takšen, kakršen si.

Mária Szabóné Kőkény, namestnica ravnateljice

Mit tervezel, itt maradsz a városban vagy el akarsz költözni?
Szeretem a szülővárosomat, itt mindent megtalálok, amire szükségem van, és az élet annyira sokszínű itt. A kisvárosi hangulatot a nagyobb városokra jellemző pezsgő élet váltja fel, mivel vállalkozások alakulnak, amelyek szinte minden korosztálynak munkalehetőséget kínálnak. Sok helyi tulajdonú étterem, pékség, kerékpár üzletet és különböző butikok vannak itt, ami a szülővárosomat egyedivé és barátságossá teszi a látogatók számára. Szeretem a szülővárosomat. Sokan másként vélekednek, és folyton arról beszélnek, hogy elköltöznek innen, de én azt mondom, hogy mindig itt akarok maradni.

**Erdélyi Zsolt, régi diák,
a városi diákönkormányzat vezetője**

Bi zapustil svoj rodni kraj ali bi raje ostal?

Rad imam Dabas, svoj rodni kraj. Rad ga imam, ker je poln različnosti, v njem lahko najdeš absolutno vse. Atmosfera malega mesta, ki se širi s prihodom novih podjetij in ustvarja nova delovna mesta za vse generacije. Imamo več lokalnih restavracij, pekarn, trgovin koles in najrazličnejših trgovin, ki ustvarjajo prav posebno podobo mesta in je tako privlačno za obiskovalce. Moje rodno mesto mi je všeč. Mnogim ljudjem ni všeč živeti v svojem rodnem mestu in ves čas govorijo o tem, da bodo odšli, ampak jaz zase mislim, da bo Dabas vedno ostal moj dom.

**Zsolt Erdélyi, nekdanji učenec,
predsednik Študentskega sveta v Dabasu**

Miért szeretitek a szülővárosotokat?

Szívesen élünk itt Dabason. A családjaink és az életre szóló barátságaink is ideköltnek bennünket Mint egy nagy család, úgy élünk itt. Mindenki ismer mindenkit, Mindig le tudjuk kötni magunkat, vannak helyek,ahova szívesen eljárunk, emberek, akikkel szívesen találkozunk, és itt van a közelben a Samba TSE, ahova szinte mindennap eljárunk táncolni .

Farkas Alex és Farkas Ronald, diákok

Zakaj ti je všeč tvoj rodni kraj?

Uživava, da živiva v Dabasu. Najina družina in prijatelji so tu, kot velika družina živimo tukaj skupaj. Vsak pozna vsakega ali pa ta pozna koga, s katerim se pozna. Tu vedno lahko kaj počneš, tu so kraji, kamor lahko greš, se srečuješ z ljudmi in tu je naša Samba TSE, kjer imava plesne učne ure skoraj vsak dan in je blizu našega doma.

Alex Farkas and Ronald Farkas, učenca

Boldog vagy ebben a városban?

Bár néha unalmasnak vélem, de később mindig azt érzem, hogy itt van a helyem Dabason és annak környékén, ahol a szüleim, a nagyszüleim és az összes rokonom él.

Zsikla Henrietta /12/ 6. osztály

Si srečna, ker živiš v tem mestu?

Včasih se res dolgočasi tu, a kasneje občutim, da je moje mesto tukaj, v Dabasu. Tu so moji stari starši in vsi sorodniki ali pa so kje v bližini Dabasa.

Henrietta Zsikla, 6. razred, 12 let

Szereti azt a térséget, ahol él?

Igen, nekem tetszik. Az Alföldre jellemző egyenletes síkságot kedvelem. Ha kimegyek a városból és körülnézek, egy a távolba kitérülő világ tárul elém és ez tetszik nekem.

Garajszkiné Margitka, néni takarítónő

Vam je všeč v regiji, kjer živite?

Ja, všeč mi je. Veste, tu je v glavnem nižina. Če greste ven iz mesta in pogledate naokrog, lahko vidite ravnino, kako se razteza v daljavo.

Margit Garajszkiné, snažilka

Milyen helyeket kedvel itt Dabason?

Szeretek néha leülni a parkokban a szökőkutak és szobrok mellé. Szeretem a barátságos emberek társaságát és általában mindent, ami a szülővárosomban található.

Csernákné Kamilla néni, konyhai dolgozó

Kateri kraji v Dabasu so za vas prijazni?

Včasih mi je všeč sedeti v parku, kjer so majhne fontane in kipi. Rada imam tudi prijazne ljudi. Rada imam pravzaprav vse, kar je v mojem rodnem mestu.

Kamilla Csernákné, kuhinjska pomočnica

Mit mutatna meg legszívesebben az ideérkező vendégeinek?

Megmutatnám a Kossuth Házat, a kúriaépületeket, amelyeket a 19. században építettek, és persze a modern városközpontban ékeskedő felújított iskolánkat is.

Kozák Imre, tanár úr

Kaj bi pokazal v mestu svojim gostom?

Pokazal bi jim hišo Lajosa Kossutha, zgradbe, zgrajene v 19. Stoletju, in seveda, pokazal bi jim moderno središče mesta z našo novo obnovljeno šolo.

Imre Kozák, učitelj

Ebben a városban szeretne élni egész életében?

Kedvelem a szülővárosomat. Itt szeretnék élni a népes nagyszerű családommal mindörökké. Miért is költöznék el? Szeretek ezen a szép településen élni, és bár fontosnak tartom, hogy nézzünk körül a nagyvilágban, de az is fontos, hogy visszatérjünk. Ne feledd, hogy ahol a szíved, ott a hazád is. Engem Dabashoz köt a szívem.

Lovistyek Misi bácsi, karbantartó

Ali si želite ostati v Dabasu za vedno?

Rad imam svoje rodno mesto. Nameravam ostati tu, s svojo družino. Je čudovito mesto za bivanje, mirno je. Zakaj bi se preselil kam drugam? Menim sicer, da je pomembno oditi tudi kam drugam, ampak še bolj imenitno se je vrniti domov. Ne pozabite: Dom je tam, kjer je srce. Moje srce je v Dabasu.

Mihály Lovistyek, vzdrževalec

KLASSZICISTA STÍLUSÚ KÚRIAÉPÜLETEK DABASON

Dabas település építészeti arculata ugyan sokat változott az elmúlt évtizedekben, de még mindig felismerhető a korabeli szerkezete.

A még álló 30 klasszicista kúria meghatározó eleme a városképnek, amelyet egyedi, sajátos hangulattal töltenek meg.

Ezek az épületek a XIX. században épültek a nemesi birtokok középpontjában a gazdák lakóhelyeként, s egyben gazdasági szerepük is volt. A módosabb gazdáknál a kert, a gazdasági udvar, a lakóudvar egymástól elkülönült, míg a szerényebb kúriák telke a parasztudvarhoz hasonló beosztású volt azzal a különbséggel, hogy többnyire a kúriát kiemelték a gazdasági épületek közül, s a telek közepén vagy egyik oldalán helyezték el.

Dabason a mai napig áll az épületek többsége és a helyi akarat valamint az országos védelem biztosítani tudják fenntartásukat.

Bese Éva, a Jó hírek projekt mentora

NEOKLASICISTIČNE ZGRADBE V DABASU

Čeprav se je arhitekturni izgled zgradb v Dabasu v zadnjih desetletjih precej spreminjal, je struktura neoklasicizma v arhitekturi še vedno prepoznavna.

Obstojećih 30 neoklasicističnih dvorcev še danes zaznava mestni izgled in mu daje pridih enkratnosti in posebnosti.

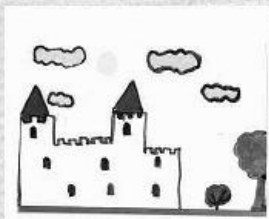
Te vrste zgradb so nastale v 19. stoletju kot bivalni prostor sredi plemiškega posestva. Bile so pomembne tudi z gospodarskega vidika. Premožnejši lastniki zemljišč so imeli vrt, zasebno in kmečko dvorišče ločene med seboj. Skromnejši dvorci pa so dele zemljišča ločili med seboj podobno kot kmetje. Edina razlika je bila v tem, da so dvorec v primerjavi z ostalimi gospodarskimi poslopi zgradili sredi zemljišča ali ob strani.

Večina podeželskih hiš v Dabasu še vedno stoji. Upajmo, da jih bo skrb na lokalni in na nacionalni ravni uspela ohraniti tudi v prihodnje.

Éva Bese, mentorica Dobrih vesti

Strip: Lídia Kollár, Petra Incze,
Vivien Valaszcai, 5. razred, 11 let,
in Debóra Kollár, 7. razred, 13 let
Mentor: Éva Bese

Képregény: Kollár Lídia, Incze Petra,
Valaszcai Vivien, /11/ 5. osztály,
és Kollár Debóra, /13/ 7. osztály
Mentora: Bese Éva

Dober občutek je potepati se
okoli naših palač.
V meni vzbujajo spomine na stare čase.

Olyan nagyszeru dolog a kúriaépületeink
tövében ácsorogni.
Régmúlt idoket idéznek fel bennem.

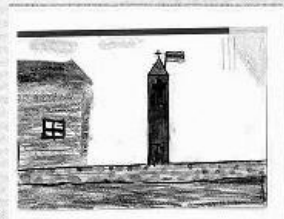
Obožujem posedanje v parkih in
brezčiljno sprehajanje s prijatelji
po mestu.

Imádom a parkokban ücsörögni és
a városban céltalanul sétálgatni
a barátaimmal.

Zelo rada imam naši hiši najbližjo cerkev.
V nedeljo zjutraj se prebujam
ob poslušanju njenih zvonov.

A házunkhoz legközelebb eső templomot
nagyon kedvelem.
Vasárnap reggelente a harangjainak
zúgására ébredek.

Dabas, naše znano mesto,
najdemo v središču Madžarske.
Tukaj imamo nedavno zgrajen 22 metrov
visok stolp, v katerem so trije zvonovi.

Dabas, a mi híres városunk,
Magyarország közepén található.
Van itt egy nemrégén épült 22 méter
magas épület, amelyben 3 harang lakik.

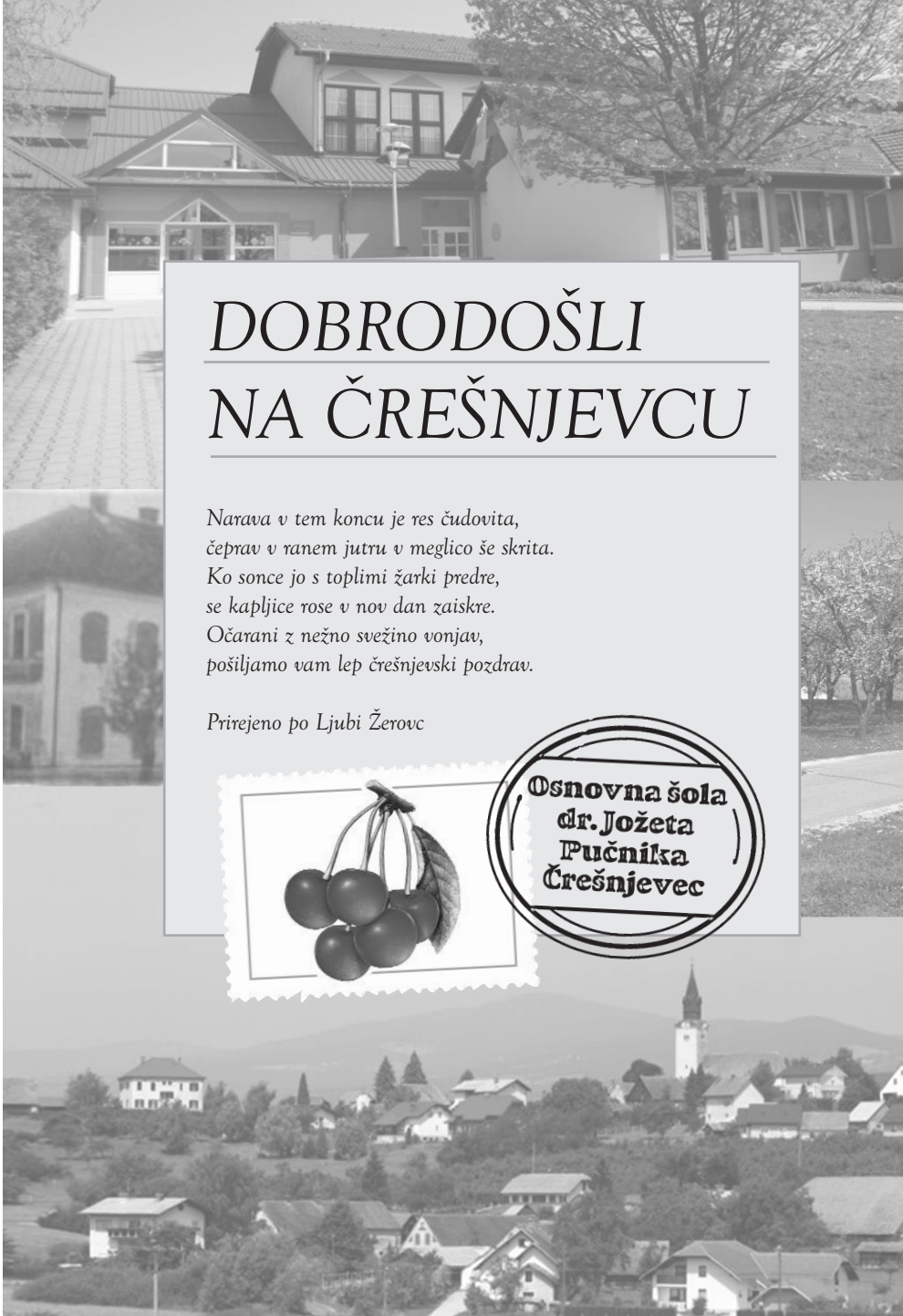
DOBRODOŠLI NA ČREŠNJEVCU

*Narava v tem koncu je res čudovita,
čeprav v ranem jutru v meglico še skrita.
Ko sonce jo s toplimi žarki predre,
se kapljice rose v nov dan zaiskre.
Očarani z nežno svežino vonjav,
pošljamo vam lep črešnjevski pozdrav.*

Prirjeno po Ljubi Žerovc

**Osnovna šola
dr. Jožeta
Pučnika
Črešnjevec**

Na prejšnji strani od zgoraj levo

Podobe Črešnjevca: Osnovna šola dr. Jožeta Pučnika Črešnjevec, stara šola, češnjev nasad, panorama Črešnjevca. Foto: Tinkara Moličnik, 8. r., 13 let, mentor Igor Keber, in arhiv šole.

ČREŠNJEVEC

Črešnjevec je moj kraj,
moj mali raj.
Tu ni nasilja,
kraj sreče je in obilja!

Tu varno se počutim,
ljubezen vsak dan občutim!
Tukaj nikoli ne počutim se boleče,
ker tukaj je vedno polno sreče.

Tukaj vsi verjamejo vate,
tukaj je najbolj pomembno,
kar v srcu imate.

Vsi držijo skupaj,
zato nikoli ne obupaj,
Če fant te ignorira, na sprehod se podaj
in občuduj črešnjevski raj.

Melanja Kropec in Nina Planinšek, 7. razred, 12 let

DOLGOČASEN DAN

Poslušam. Tišina. Le kaplje dežja vztrajno padajo na svetlikajoče se strešno okno.

In se razblinijo. Kam gredo?

V rečne struge, potoke, luže? Ne vemo.

Vsaka ima svojo zgodbo, se razblini na svoj način in odpotuje svojo pot.

Tudi jaz imam svojo zgodbo.

Ležim na postelji, gledam v dolgočasen, siv dan, okrašen z lenobnimi puhastimi oblaki.

Ampak jutri bo bolje. Vem.

Ko majhna kapljica dežja se bom izstrelila iz tesnobnega oblaka in se osvobodila.

Čeprav majhna, a po srcu velika, odpotovala v lep, čaroben ... svet.

Naja Miličić, 8. razred, 13 let

POTOVANJE PO ČREŠNJEVCU

Pot me je zanesla na Črešnjevec. Že ko sem zagledala vasico, sem si rekla, da moram iti tja. Pritegnili so me gozdovi, ki so bili tako lepo zeleni v tistem sončnem jutru, pa tudi hiše so mi bile zelo všeč, saj so bile vse zelo lepih barv. Vsa vas je izžarevala nepopisno energijo.

Na Črešnjevec sem prišla po cesti, ki je speljana skozi gozd. Na svoji levi sem opazila igrišče za tenis, na katerem je v toplih sončnih dnevih veliko tenisačev. Srečala sem kar nekaj otrok, ki so se vračali iz šole domov. Nekateri so se domov podali peš, spet druge je iz šole odpeljal avtobus v sosednje vasice.

Na hribčku sem zagledala cerkev sv. Mihaela, pred katero stojijo več tisoč let stari rimski kamni. Od tu je tudi prekrasen razgled na celo vasico. V Črešnjevcu je tudi kulturni dom, v katerem se odvijajo razne dramske predstave, šolske prireditve in druge prireditve ob različnih praznikih.

Sprehodila sem se tudi ob železnici. Najbolj pa mi je bila všeč narava, ki je kljub temu, da v vasici živi veliko ljudi, ostala ohranjena in čista. Na Črešnjevcu so tudi gozdovi, travniki, ribniki, potoki ... Tudi vaščani so zelo prijazni, vedno so nasmejani in ti znajo pomagati.

Maruša Pinter, 6. razred, 11 let

ČREŠNJEVSKE KOZLOVSKE VESTI ZA MESTA IN VASI

Jaz sem Karli, posebni dopisnik Kozlovskih vesti. Sem velik kozel, doma sem iz Črešnjevca, hmm to je prelep kraj, kjer se nahaja tudi moja lesena štalca. Moja dlaka je bele barve, po glavi in po vratu pa je rjava. Krasijo me veliki rogovi. Imam dolge noge in mišičasto telo. Ne zaudarjam kot vsak drug kozel. No, ja. Majčkeno že. Zelo rad jem suh kruh in slive, pa tudi bonbonov se ne branim, ki mi jih zelo prijazno dajejo učenci, ko gredo iz šole. Pogosto sem tudi grešni kozel – o tem je prepričan moj šef, glavni urednik Kozlovskih vesti. Moja prijateljica in tajnica je Evelina, najlepša ženska na Črešnjevcu, ki ima najlepše nohte v tem kraju, zato sem ji tudi zaupal pisanje, ker s svojimi parklji težko tipkam na računalnik. V tej zgodbi vam bom predstavil prav posebnega kozla Edija, ki je moj bratranec v petem kolenu, in kako si je izbral svoj poklic.

KOZEL EDI SE ZANIMA ZA VRTNARSTVO

Zakaj bi se hotel kozel zaposliti, če pa lahko samo je travo in je to, kar pač že je, ter lenari. Ampak nekateri kozli, kot je Edi, so se pogosto zanimali za poklice. Tudi Edi je hotel postati vse mogoče, samo da bi bil prvi kozel na Črešnjevcu, ki bi imel poklic in bi lahko o njem pisali v Dobrih vesteh.

Na hribu za šolo, tik pod cerkvijo, so se vsak dan pasle koze. Med njimi je bil tudi kozel Edi. Nekega lepega sončnega dne je njegova sosedka na vrtu sadila rože. Edi jo je s hriba z zanimanjem opazoval. Med njima je bila le cesta. Edi je prav po kozje pogledal levo, nato

desno in potem še enkrat levo. Ko je videl, da ni gostega prometa, je pohitel čez cesto. S sprednjimi tacami se je naslonil na ograjo. Prav po kozje je začel spraševati sosedo: »Mee, meee, mee?« To je pomenilo: kako se sadi, katere rože so primerne za vrt, kako uspevajo, kdaj je najprimernejše, da jih sadimo?

Soseda se je prestrašila in jo je ucvrta domov, saj je mislila, da jo bo kozel napadel. On pa je stekel za njo na dvorišče, ker je mislil, da se bosta natančneje pogovorila o vrtnarstvu ob kavici. Soseda se je še bolj prestrašila in se skrila v hišo. Edi pa si je v svoji kozji glavi mislil: »Oh, kako je ta soseda negostoljubna, ta pa gotovo ni iz Črešnjevca, temveč je priseljenka. Morda bo pa drugič bolje.«

Edi je še večkrat poskusil vrtnarsko srečo in želel navezati stike s sosedo. Ona pa ga ni razumela in si ni več upala na vrt. Zato se je Edi odločil, da bo raje postal sadjar, saj je v Črešnjevcu ogromno nasadov jabolk, češenj. »Vsak pač ne more biti vrtnar,« je rekel Edi in ugriznil v sočno jabolko.

Maja Kuhl, 7. razred, 12 let

ČREŠNJEVEC NEKOČ

Okraj Črešnjevec je del občine Slovenska Bistrica. Črešnjevec leži približno 4 km iz Slovenske Bistrice v smeri JV ob regionalni cesti Slovenska Bistrica–Makole. Ima ugodno prometno lego, saj je od avtoceste Maribor–Celje oddaljen le nekaj kilometrov. Tik ob Črešnjevcu pa teče tudi železniška proga Maribor–Zidani Most–Ljubljana. Kraj, ki se omenja že leta 1164, njegova župna cerkev sv. Mihaela pa od leta 1252, je nastal ob poti, ki je vodila iz Bistrice čez Spodnjo Novo vas, Vrhloge, Trnovec in Mostečno čez

Pečke, kjer se je stekala s cesto Poljčane–Majšperk. Na obravnavanih območjih se je večji del kulturnega življenja vrtel okoli šole na Črešnjevcu. Otroci so začeli hoditi v šolo že leta 1833. Učitelji so veliko truda vlagali tudi v kulturno delo izven šole in pripravljali prireditve in mitinge. Poleg šolske knjižnice, ki so jo sčasoma zelo izpopolnili, so ustanovili tudi ljudsko knjižnico in organizirali študijske krožke. Šola je vplivala na razvoj kraja in kraj je skrbel za posodabljanje in razvoj šole.

Nekoč so na tem področju cvetele številne obrti, med njimi: kovaštvo, kolarstvo, krojaštvo, čevljarstvo, ob potoku Bistrica pa sta stala žaga in mlin. Veliko krajanov se je preživljalo s kmetijstvom, danes je le še nekaj sadjarjev in živinorejcev.

V začetku prejšnjega stoletja so prevladovali izključno travniški sadovnjaki, kjer se je poleg sadja pridelovalo seno za potrebe živine. Črešnjevec je bil takrat skoraj ves posajen z jablanami, kar je pomenilo za tisti čas 80 ton jabolk. V neposredni bližini šole je bila vaška sušilnica sadja. Glavnina jabolk pa je romala celo do Dunaja, kar ji je omogočala tedanja Južna železnica. Po sedemdesetih se je začelo kmetijstvo ločevati po panogah: poljedelstvo, živinoreja, sadjarstvo ... Mnogo sadovnjakov je bilo takrat posekanih in površine so bile namenjene pridobivanju hrane za živali.

Primož Jožić, 9. razred, 14 let

KAJ MI POMENI ČREŠNJEVEC

Črešnjevec je kraj, kjer živim in se počutim dokaj varno.
Urška Selakovič, 6. razred, 11 let

Črešnjevec je majhen miren kraj, zato mi je nepopisno všeč.
Melanja Kropec, 7. razred, 12 let

Črešnjevec mi pomeni dom, službo, dobro počutje, srečo.
Zdenka Jeklin, učiteljica

Črešnjevec je moj domači kraj, kraj sreče, veselja
in prijaznih ljudi.
Tinkara Moličnik, 8. razred, 13 let

Črešnjevec mi je v mladosti pomenil ogromno,
predstavljal mi je družino in varno otroštvo.
Marica Bračič, upokojenka, 90 let

Črešnjevec je moj kraj, kjer imamo ulice, se igramo,
vozimo s kolesom, se družimo.
Jaka Selakovič, 3. razred, 9 let

Črešnjevec je kraj, kjer te zjutraj prebudi žvrgolenje ptičkov
in te sonce poboža s svojimi zlatorumenimi žarki.
Laura Kraševc, 7. razred, 12 let

Črešnjevec mi predstavlja zavetje, dobro počutje
in dobre češnje.
Nik Ključevšek, 6. razred, 12 let

Ob besedi Črešnjevce pomislim na prijatelje, ki so vedno na voljo, in na najlepše prostorčke, ki pa jih morate odkriti sami.

Eva Kovačič, 7. razred, 12 let

Črešnjevce je kraj in zavetje prijaznih ljudi.

Primož Fermšek, 7. razred, 13 let

Črešnjevce je lep kraj, ljudje so zelo prijazni in dobrosrčni. Kraj bi lahko bil bolj razvit, saj se večino družabnega življenja odvija v osnovni šoli.

Ignac Štumf, hišnik

Strip: Nika Mikulič Vernik, 9. razred, 14 let

Mentor: Katja Špec

DOBRI VITEZ

Nika M.V.

FRIDERIK ČREŠNJEVSKI

DOBRODOŠLI V CELJU

*Celje – mesto z bogato zgodovino, napredno sedanostjo
in bogato prihodnostjo. Mesto, na katerega sem zelo ponosna.
Vabljeni v naše toplo knežje mesto in prisrčno dobrodošli!*

Maša Jurkovšek, 6. razred, 11 let

**Osnovna šola
Frana Kranjca
Celje**

Na prejšnji strani od zgoraj levo

Podobe Celja: Osnovna šola Frana Kranjca, Narodni dom Celje, Celjski grad, panorama mesta Celja. Foto: Vito Drofenik, 6. r., 11 let, Neža Arnol in Eva Tomažin, 7. r., 12 let, mentor Cveto Prevodnik.

MOJE MESTO

Tam na griču grad stoji,
stoletja ogleduje si,
dolino prostrano
dobro vsem poznano.

Tu grofje celjski so
nekoč imeli željo to,
da želi bi, kovali
žito in zlato.

Zgodovina že začeta
med nas in vas ujeta,
spet danes kuje, melje
prihodnost mesta Celje.

Lea Klepej, 6. razred, 11 let

SPOMINI

Sestavljam spomine na svoj kraj. Spomini.

Kaj je spomin?

Spomin je, ko sem sedela zunaj in gledala, kako je mimo mene tekla Savinja ...

Kaj je spomin?

Spomin je, kako je tistega jutra celjski grad na hribu stal in skrivnostno vetru preteklost šepetal ...

Kaj je spomin?

Spomin je šumenje dreves, ko sem hodila v mestnem parku ...

Spomin je otroški smeh, ko sem stala na šolskem igrišču ...
Spomin je gozd, ki na bližnjem hribu vedno znova barve spreminja ...

Nepozaben spomin ...

Kaj je spomin?

Spomini so moji, samo moji ... z mano živijo na drugi strani mesta, vsak dan in vedno znova ...

Sandra Krošl, 9. razred, 14 let

PODOBA MOJEGA KRAJA

Sprehod skozi moje mesto Celje je res nekaj posebnega. Všeč mi je mestni vrvež, vedno pa me prevzame tudi reka Savinja, ki teče skozi naše mesto. Zdi se mi, da ravno reka in pogled na veličastni celjski grad, ki še vedno buri mojo domišljijo, dajeta mojemu mestu poseben pečat. Ko pogledam grad, se vedno z lahkoto spremenim v grajsko damo, ki se sprehaja ob obzidju. Pogled na mestni park in vsa prečudovita drevesa me navda s posebno energijo. Moj kraj je majhen, a poln veličastne magije, ki nas obdaja in greje.

Lana Bavcon, 6. razred, 11 let

KAKO JE BILO VČASIH

Otroci smo se igrali z igračami, ki smo si jih izdelali sami. Z njimi smo se igrali zunaj v pesku. Ko smo prestopili prag šole, smo v zelo starih učilnicah zasedli klopi, ki so bile lesene in zeleno pobarvane. Na njih so bili črnilniki, v katere smo namakali peresa in pisali črke iz takratne naše prve čitanke. Naša učiteljica je bila zelo stroga – kdor je bil nemiren, ga je s palico udarila po prstih. Marsikdo je moral zaradi lenobe pri učenju klečati na koruzi v kotu naše učilnice. Kdor se ni pridno učil, je moral ostati po pouku v razredu še popoldne. Ko smo odhajali iz razreda, smo se morali vsi zbrati pri glavnem izhodu šole in enoglasno vzklikniti: »Za domovino – s Titom naprej!«

Srečko Klepej, 72 let, dedek drugošolke Ane Viher

CELJE V MOJEM SPOMINU

Neko daljno leto in spomini na megleno jutro, široki most in reko pod njim, mogočni grad, stara vila na griču ... vonj po vlažnem listju, park, drevesa ...

Dekletce z velikimi očmi zre neznan kraj – drsališče v celjskem parku postane prizorišče revije otroških pevskih zborov ...

Vse je tuje, drugačno, misli begajo in prešine me – tukaj sem prvič in verjetno zadnjič ...

In mnogo let kasneje vsako jutro pod kolesi mojega avtomobila, ko peljem čez široki most, šumi Savinja, nekje visoko nad morjem megle blede sončni žarki budijo iz sna vrhove gradu, zastave plapolajo in čarajo pravljico preteklih dni ...

Celje je danes tudi malo moje; vsako jutro znova me cesta pelje vanj ... oči so še vedno velike ... in v njih se zrcali sonce ...

Mateja Rokavec, mentorica Dobrih vesti

SPOMINI NA MOJE MESTO

Ob spremljanju evropskega prvenstva v rokometu mi spomin seže daleč nazaj v otroška in mladostna leta. Razmišljam o svojem mestu, mestu Celje, in časih, ko je vse mesto živelo z rokometom. Pa ne samo z rokometom, saj je mesto Celje že od nekdaj športno mesto.

Po letu 1976, na prvi tekmi v prelepi novi športni dvorani Golovec - to je bilo 1. julija, se je rokometna ekipa Celje ponovno uvrstila v prvo jugoslovansko ligo in v njej blestela vse do sezone 1978/1979, ko je za nekaj sezon padla v drugo ligo. Tekme, ki so jih odigrali naši igralci, so bile po vsej Jugoslaviji. Ko pa so se tekme odvijale v naši dvorani Golovec, je bil v Celju »praznik«. Mladi in stari smo več ur čakali na karte. Dvorana je bila nabito polna. Na sedežih smo gledalci ostali le nekaj prvih minut tekme, potem pa smo stoje, z glasnim ropotom in klici spodbujali naše odlične igralce. Še posebej so nam bili pri srcu Vlado in Miha Bojović, Stanko Anderluh, Bojan Levstik, pa vratar Ernest Marguč in številni mladi, ki so se v tem kalili in postali kasneje odlični igralci in pomembna imena slovenskega rokometu. Tla pod nogami na tribunah so se tresla. Ob vsakem голу, ki so ga dali naši igralci, še toliko bolj. Teško se je bilo umiriti. Od preglasnih vzklikov navdušenja je postajal glas iz naših grl hripav, piskajoč, toda slišal se je topot z nogami, oglašale so se trobente, raglje. Ob koncu tekem pa je dvorana postala kraj veselja, zabave, pesmi in smeha. Redni obiskovalci tekem, zvesti navijači, smo postali prijatelji.

Pa danes. Že res, da sama nisem več redni obiskovalec tekem, sem pa vesela, da mi ostajajo spomini in doživetja, da mi ostajajo žive slike iz tistih časov.

In mesto Celje? Ponosna sem, da je še vedno športno

mesto z uspehi v številnih športnih panogah, mesto, v katerem je nov nogometni stadion in več novih športnih objektov, mesto v katerem živijo ljudje, ki spodbujajo mlade in jih navdušujejo za šport in rekreacijo, jih vodijo na poti njihovega profesionalnega razvoja ...

Vesela sem, da ostajam del tega tudi sama.

Danica Šalej, ravnateljica

MOJE MESTO CELJE

Celje je prečudovito mesto, ki ponuja vse – od A do Že.
Andraž Pušnik, 8. razred, 13 let

Moje mesto je zatočišče, skrivališče, kjer vse poznam. Daje mi občutek varnosti in domačnosti.
Klara Drogenik, 8. razred, 13 let

Celje je vse moje življenje.
Valerija Košak, 8. razred, 13 let

Moje mesto je kraj, kjer se je moje življenje začelo. Mesto, kjer sem prvič shodila in prvič spregovorila. In tega mesta ne bom nikoli pozabila.
Nastja Ajdnik, 8. razred, 13 let

Moj kraj skrivnosti šepeta, moj kraj tiho šumlja.
Zoja Zorko, 8. razred, 13 let

Na hribčku stari grad stoji, s hribov se nam celjska kočica smeji. Celje – moje ljubo domače mesto.
Eva Štefančič, 8. razred, 13 let

Kruh, življenje, sreča – Celje je mesto, ki mi to ponuja.
Mateja Rokavec, mentorica

Mesto Celje je zelo lepo in ima bogato preteklost, veliko znamenitosti, prireditev in izletniških točk. Zelo sem ponosna nanj in upam, da se bo še naprej razvijalo, kakor se je do sedaj.
Andreja Planko, snažilka

V mladosti se mi je zdelo Celje popolnoma oddaljeno mesto, kjer so govorili »ljubljsko«. Ko sem odraščala, sem se večkrat peljala skozenj, občudovala Stari grad in ugotovila, da tukaj živijo tudi Štajerci. Pred štirimi leti sem ga začela spoznavati skupaj z učenci. Še zmeraj ga ne poznam do potankosti, vendar mi je vsak dan bliže ... postaja moje mesto.

Kristina Radoš Janežič, učiteljica

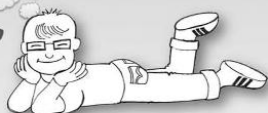
Strip: Andraž Pušnik, 8. razred, 13 let

Mentor: Cvetu Prevodnik

V Celju super je živet',
vsak to ve že na tem svet'.
Če bi rad se fajn imel,
v Celje prid', boš z'lo vesel.

CELJE

Zakaj glih mi najboljši smo,
zato, ker radi žuramo.
Če bi rad Celjan postal,
k'r dej, v'rjem, ne bo ti žal.

Ne vem več, kaj bi še povedal,
prid' k nam, pa si boš vse
pogledal.
Verjamem, da ti bo všeč,
domov pa ne boš hotel več.

O projektu Dobre vesti in o naši knjigi

O PROJEKTU

Nacionalni Unesco ASPnet projekt Dobre vesti iz naše šole in našega mesta ali kratko Dobre vesti, v katerem sodeluje 10 šol (9 iz Slovenije in 1 z Madžarske), je nastal leta 2000 na OŠ Ledina v Ljubljani ob poglobljenem premišljevanju učencev o sporočilnosti knjige Mali princ pisatelja Antoïna de Saint Exuperyja in ob sodelovanju učencev z vrstniki z drugih šol.

Sodelujoče šole OŠ Ledina, OŠ Hinka Smrekarja, OŠ Koseze in OŠ Franca Rozmana Staneta iz Ljubljane, OŠ XIV. divizije Senovo, OŠ Leona Štuklja Maribor, OŠ Frana Kranjca iz Celja, OŠ Maksa Pleteršnika Pišece, OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevca in OŠ Kossuth Lajos iz Dabasa na Madžarskem v projektu uravnoteženo udejanjamo štiri Delorsove stebre Unesco izobraževanja, s poudarkom na učenju bivanja in sobivanja v kulturni raznolikosti.

Sodelovanje šol v projektu poteka pretežno na daljavo, večkrat na leto pa se srečamo tudi v živo. Na daljavo se povezujemo preko elektronske pošte in video konferenc, stiki v živo pa potekajo v okviru medmestnih izmenjav, vsakoletnega gledališkega srečanja Z odra na oder na OŠ Leona Štuklja Maribor in sodelovanja na tridnevnem taboru ustvarjalcev Dobrih vesti na OŠ XIV. divizije (od leta 2010 nacionalni ASPnet Unesco projekt) na Senovem.

O KNJIGI

V šolskem letu 2011/12 smo sodelujoči v projektu ob aktivnostih s področja kulture in kulturne dediščine ustvarjali na temo podob naših krajev, pri čemer smo še posebej ponosni na medgeneracijsko dimenzijo letošnjega ustvarjanja. K sodelovanju smo v svojih krajih povabili prebivalce vseh starosti, rezultat našega skupnega dela pa se odstira v pričujoči knjigi *Dobrodošli v našem kraju, prijatelji*, ki vas ravnokar vabi k branju.

Knjigo *Dobrodošli v našem kraju, prijatelji* smo ustvarjali z velikim navdušenjem in ljubeznijo, kar boste ob branju gotovo tudi začutili. V njej smo poleg velikih odstrli tudi marsikatero drobno, še neznano podrobnost, ki jih pišeta čas in človeško srce. Gotovo dragoceno za vse, ki so jih doživeli, in tudi za nas, ki bomo le priče njihovega obstoja.

S to knjigo so se nam po lansko leto izdani skupni pesniški zbirki *Vsako prijateljstvo je pesem uspele uresničiti še ene sanje*, izdati skupno knjigo o naših krajih, kot delo več generacij, ki vabi v naše kraje s preprosto in srčno govorico ljudi, ki imajo radi svoj kraj. Počlaščeni smo, da bo izšla v okviru programa *Maribor - Evropska prestolnica knjige 2012* in tako postala del letošnjih kulturnih dogodkov v prijaznem mestu ob Dravi.

Verjamemo, da je naša skupna knjiga *Dobrodošli v našem kraju, prijatelji*, tako kot naše prijateljevanje, dragocen kamenček v mozaiku prizadevanj, da bi bil naš svet lep in dober.

Ljubica Kosmač, vodja projekta in urednica,
v sodelovanju s sourednico Stanko Breznik

A Jó hírek projektről és az új könyvünkről

A PROJEKTRŐL

A Jó hírek az iskolánkból és a városunkból, vagy röviden csak a Jó hírek névre keresztelt nemzeti Unesco ASPnet-projekt, amelyben tíz iskola vesz részt (kilenc Szlovéniából és egy Magyarországról) 2000-ben jött létre a ljubljanoi Ledina Általános Iskolában, amikor egy alkalommal a diákok Antoine de Saint-Exupéry Kis hercegeiben mélyültek el, más iskolából érkező kortársaikkal.

A részt vevő iskolák (a ljubljanoi Ledina, Hinko Smrekar, Koseze és Franc Rozman Stane Általános Iskolák, a senováj XIV. hadosztály Általános Iskola, a maribori Leon Štrukelj Általános Iskola, a celjei Franc Kranjc Általános Iskola, a pišcei Maks Pleteršnik Általános Iskola, a cserencsói Jože Pučnik Általános Iskola, valamint a dabasi Kossuth Lajos Általános Iskola) a projektben kiegyensúlyozottan törekedtek megvalósítani az Unesco oktatásra vonatkozó Delors-jelentésében megnevezett négy tartópillért, külön figyelmet szentelve a harmadiknak: „megtanulni együtt, másokkal élni”.

Az iskolák együttműködése többnyire távkapcsolatban valósult meg, de azért évente többször igyekeztünk élőben is találkozni. A távkapcsolat sok-sok e-mailezést és videokonferenciákat jelentett, az élő pedig az egymás városába való utazást,

az évente megrendezésre kerülő, a Színpadról színpadra nevet viselő színházi találkozót a maribori Leon Štrukelj Általános Iskolában, valamint a Jó hírek alkotóinak háromnapos találkozóját a senovói XIV. hadosztály Általános Iskolában (ez utóbbi 2010 óta nemzeti ASPnet Unesco-projekt).

A KÖNYVRŐL

A 2011/12-es iskolaévben a projekt résztvevői a kultúrával és a kulturális hagyományokkal foglalkozva környezetük képeit kezdték el megrajzolni-papírra vetni, és büszkéek vagyunk, hogy ennek során igazi, többgenerációs projektté fejlődtünk. A legkülönbözőbb korú résztvevőkkel gazdagodtunk, közös munkánk gyümölcse pedig ez a könyv, az Isten hozott nálunk, kedves barátunk!, amelyet végre a kezünkben tarthatunk.

Könyvünket nagy lelkesedéssel és szeretettel állítottuk össze, és reméljük, hogy ezt az olvasóink is érezni fogják. A jelentős dolgok mellett találunk benne nem egy jelentéktelennek tűnő, még ismeretlen apróságot, amelyet a múltó időtől és az emberi szívektől kaptunk ajándékba. Ezek az apróságot nyilván azok számára fontosak elsősorban, akik átérték őket, de talán számunkra is fontossá válhatnak, akik tanúi lehetünk föltámadásuknak e könyv lapjain.

Ezzel a könyvvel, valamint a tavalyi versgyűjteménnyel (Minden barátság egy dal) sikerült megvalósítanunk egy álmot: olyan könyveket hozni létre, amelyek több nemzedék munkáját dicsérik, a környezetünkről szólnak, és az adott környékre csábítanak olyan megszólalók egyszerű és szíves vallomásaival, akik szeretik a helyet, ahol laknak. Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy szerény projektünk része lehet a Maribor – Európa Kulturális Fővárosa 2012 programnak, és így mi is hozzájárulunk a Dráva-parti város idei kulturális rendezvényeihez.

Hisszük, hogy az Isten hozott nálunk, kedves barátunk! című könyvünk, de a résztvevők között kialakult barátságok is, apró, de drága építőkövei a szép és jó világ létrehozásában tett erőfeszítéseknek.

**Kosmač Ljubica, projektvezető-szerkesztő,
Breznik Stanka társszerkesztővel együttműködve**

Avtorji in njihovi mentorji

Avtorji pesmi in besedil so navedeni v kazalu zbirke,
mentorji učencem pa so bili:

Irena Škoberne in Katja Vraničar iz OŠ XIV. divizije Senovo
Rut Zlobec, Anica Butkovič, Dejan Jerončič, Lidija Novak in
Romana Žnidersič iz OŠ Maksa Pleteršnika Pišce

Stanka Breznik, Petra Orešič, Karina Juder, Zdenka Lesar,
Metka Ferk, Danijela Kajzer, Marija Fekonja iz OŠ Leona
Štuklja Maribor

Lidija Stanič, Ljubica Kosmač, Katarina Rigler Šilc, Zdenka
Ožinger Hrovat, Natalija Rožnik iz OŠ Ledina ter Tanja
Babnik in Sabina Andlovic iz bolnišničnih šolskih oddelkov OŠ
Ledina, Ljubljana

Ivana Madronič Čelič iz OŠ Koseze, Ljubljana

Helena Sirotko in Nataša Pivk iz OŠ Franca Rozmana –
Staneta, Ljubljana

Éva Bese iz OŠ Lajosa Kossutha, Dabas, Madžarska

Katja Špec iz OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevca

Mateja Rokavec iz OŠ Frana Kranjca Celje

Avtorji krajših izjav so navedeni ob izjavah v knjigi.

Avtorji fotografij in njihovi mentorji:

Anton Petrovič, učitelj, iz OŠ XIV. divizije Senovo

Teja Černelič, 6. r., 12 let in njena mentorica Tanja Plevnik iz
OŠ Maksa Pleteršnika Pišce

Rok Kolarič, 9. r., 15 let in Darko Madžarac, ravnatelj, iz OŠ
Leona Štuklja Maribor

Filip Smrekar Apih, 9. r., 15 let, Iza Šilc, 8. r., 14 let, mentor
László Herman iz OŠ Ledina, Ljubljana in Marija Kokelj
Aljaž Luci in Matic Kink, 6. r., 11 let, mentorica Ivana
Madronič Čelič iz OŠ Koseze, Ljubljana
Tanja Gartnar, Anamarija Žnidaršič, 7. r., 11 let, mentorica
Helena Sirotko iz OŠ Franca Rozmana – Staneta, Ljubljana
Tünde Fülöp, 6. r., 12 let, mentorica Éva Bese, in Márta
Juhász né Babel iz OŠ Lajosa Kossutha, Dabas, Madžarska
Tinkara Moličnik, 8. r., 13 let, mentor Igor Keber in arhiv šole
iz OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevca
Vito Drogenik, 6. r., 11 let, Neža Arnol in Eva Tomažin, 7. r.,
12 let, mentor Cveto Prevodnik iz OŠ Frana Kranjca Celje

Avtorji stripov in njihovi mentorji so navedeni ob stripih.

Avtorica klekljanega zmaja je Lucija Strojan, 9. r., 14 let, mentorica: Ines Štular iz OŠ Ledina, Ljubljana

Avtorica grba je Eva Malec, 3. r., 8 let, mentorica Helena Sirotko iz OŠ Franca Rozmana – Staneta, Ljubljana

Naslovnico je oblikoval Ciril Horjak.

Za ozadje je uporabil likovno delo Jasne Bahovec iz OŠ Ledina v Ljubljani, mentorica Barbara Tacar, in ga kreativno dopolnil z znamkami, na katerih so podobe šol in krajev ter osebnosti, po katerih so poimenovane sodelujoče šole. Likovno delo je nastalo v okviru 23. mednarodnega natečaja izdelave plakata miru pod naslovom »VIZIJA MIRU«, ki ga je razpisal Lions klub Bled Golf v šolskem letu 2010/11.

Znamke, na katerih so podobe znamenitosti posameznih krajev, šol in osebnosti, po katerih so šole poimenovane, je izdelal Ciril Horjak.

Podobe na znamkah (od zgoraj navzdol):

- prednja platnica, desni rob: Aljažev stolp, spomenik Rudarska sreča na Senovem, palača Halasz v Dabasu na Madžarskem, Leon Štukelj, Zmajski most, Franc Rozman - Stane, dr. Jože Pučnik, mesto Celje, češnje iz Črešnjevca,

- prednja platnica, levi rob: Fran Kranjc, Lajos Kossuth, kužno znamenje v Mariboru, Maks Pleteršnik, Pleteršnikova domačija, XIV. divizija na pohodu na Štajersko, bajer v Kosezah v Ljubljani,

- zadnja platnica, zunanji rob: podobe šolskih stavb: OŠ XIV. divizije Senovo, OŠ Maksa Pleteršnika Pišece, OŠ Leona Štuklja Maribor, OŠ Ledina iz Ljubljane, OŠ Koseze iz Ljubljane, OŠ Franca Rozmana – Staneta iz Ljubljane, OŠ Lajosa Kossutha iz Dabasa na Madžarskem, OŠ dr. Jožeta Pučnika Črešnjevec in OŠ Frana Kranjca, Celje.

ZAHVALA

V imenu učencev in mentorjev vseh sodelujočih šol v nacionalnem Unesco ASPnet projektu »Dobre vesti iz naše šole in našega mesta« se zahvaljujem vsem, ki so nam kakor koli pomagali pri uresničitvi naše zamisli, izdati knjigo *Dobrodošli v našem kraju*, prijatelji, v kateri se zrcali naša medgeneracijska ustvarjalnost in ljubezen do rodnih krajev.

Prav posebna zahvala pa velja:
gospo Marjutki Hafner, generalni sekretarki Slovenske nacionalne komisije za Unesco, za vso podporo in uvodni nagovor k naši knjigi,
gospo dr. Suzani Žilič Fišer, generalni direktorici zavoda Maribor 2012 - Evropska prestolnica kulture (EPK), za uvodni nagovor,
gospo Stanki Breznik za uredniško delo,
gospo Emese Rajsli za prevode v madžarščino,
gospodu Cirilu Horjaku za oblikovanje in pripravo na tisk,
gospodu Luki Križaju za tisk,
gospodom ravnateljcem in gospam ravnateljicam sodelujočih šol za podporo in pomoč: Idi Farkas Józsefné, Vinku Hostarju, Ani Kuhar Režek, Darku Madžarcu, Ireni Markovič, Lidiji Milošič, Božu Starašiniču, Danici Šalej in Mariji Valenčak.

In ne nazadnje: tu je še moja osebna iskrena zahvala, z velikim občudovanjem, vsem ustvarjalcem in mentorjem, saj brez njih in njihovega ustvarjalnega poleta te naše dragocene skupne knjige ne bi bilo.

Ljubica Kosmač, vodja projekta in urednica

KAZALO

<i>Marjutka Hafner, Knjigi na pot</i>	7
<i>Suzana Fišer Žilič, Premislek ob podobah, ki jih listamo</i>	11
DOBRODOŠLI NA SENOVEM	
<i>Vabilo iz Osnovne šole XIV. divizije Senovo</i>	15
<i>Lara Šoštar Pribožič, Naj ti pokažem</i>	17
<i>Marcela Ljumovič, Skozi srce in oči</i>	18
<i>Tjaša Vraničar, Naj vam predstavim Senovo</i>	19
<i>Mojca Bohorič, Naš dom in prva šola</i>	20
<i>Ajda Španring, Šola je moj drugi dom</i>	21
<i>Tjaš Žvar in Tim Žveglič, Spomenika</i>	22
<i>Fani Mlinarič, Ana Zupan in Martin Kozole, Da ne bi šlo v pozabo</i>	22
<i>Gea Župevc in drugi avtorji, Krajski o Senovem</i>	24
<i>Tjaša Vraničar, strip S Perkmandlcem po Senovem</i>	27
DOBRODOŠLI V PIŠECAH	
<i>Vabilo iz Osnovne šole Maksa Pleteršnika Pišce</i>	29
<i>Sara Denžič, Pozdrav iz Pišec</i>	31
<i>Sara Juršič, Pišce</i>	32
<i>Več avtorjev, Maks</i>	32
<i>Klavdija Kostrevc, O kraju danes</i>	33
<i>Luka Podgoršek in Boštjan Jurjevič, F Pišecah je lušno</i>	35
<i>Marko Kostevc, Zaslužek na grajski poti</i>	35
<i>Anica Sušin in Nik Narat, Mlini</i>	36
<i>Vid Lipar, Krznarice</i>	36
<i>Barbara Rožman, Školjke</i>	37
<i>Aljaž Sušin, Pripovedka o Pavlovi vasi</i>	37

<i>Larisa Dušič in drugi avtorji, Krajani o svojih Pišecah</i>	38
<i>Nik Narat, strip Zasluge na grajski poti</i>	41

DOBRODOŠLI V MARIBORU

<i>Vabilo iz Osnovne šole Leona Štuklja Maribor</i>	43
<i>Julija Tertinek, Povabilo</i>	45
<i>Nina Špes in Rok Kolarič, Moj Maribor</i>	46
<i>Stanka Breznik, Evropska prestolnica kulture in naša šola v njej</i>	47
<i>Eva Volmajer, Moje mesto Maribor</i>	48
<i>Monika Črček, Maribor pripoveduje</i>	50
<i>Jožica Ošlak, Maribor v mojih spominih</i>	51
<i>Fanika Urankar, Moji spomini na Maribor</i>	52
<i>Maša Mesarec in drugi avtorji, Meščani o svojem Mariboru</i>	52
<i>Nino Anošek, strip Babica pripoveduje</i>	55

DOBRODOŠLI V LJUBLJANI, PRVIČ

<i>Vabilo iz Osnovne šole Ledina</i>	57
<i>Iza Šilc, Tujec v Ljubljani</i>	59
<i>Alex Eliana Tadel, Na poti v šolo</i>	60
<i>Sara Caharijas in drugi avtorji, Gremo v Center</i>	61
<i>Alenka Stanič, Zelen kot zmaj ali spomin na tramvaj</i>	66
<i>Marko Tonkli, Polna luna v Trnovem</i>	67
<i>Ljubica Kosmač, Z učenci bolnišnične šole po Ljubljani</i>	69
<i>Anica Pirc, Podobe mojega rodnega mesta</i>	71
<i>Boža Štrukelj, V domu upokojeencev na Taboru mi je lepo</i>	72
<i>Jure Marinko in drugi avtorji, Ljubljana, moje mesto</i>	73
<i>Lidija Stanič, strip Kino Komuna</i>	75

DOBRODOŠLI V LJUBLJANI, DRUGIČ

Vabilo iz Osnovne šole Koseze	77
Ajda Pristavec, Sprehod	79
Ivana Madonič Čelič, Pogled v preteklost	80
Domen Iljaš in Kajetan Škraban, Ljubljana – moje mesto	81
Iza Palli, Na nebotičniku	83
Patricija Varšek, Ljubljana in jaz	84
Monika Varšek, Moja šola v Kosezah	84
Nina Bernat in Petra Treven Bernat, Hrib, ki je več kot le gora	86
Ivana Madronič Čelič, Spomin	87
Erika Kovačič Palli, Novembrski večer	88
Eva Kovačec in drugi avtorji, Moje mesto Ljubljana	89
Patricija Varšek, strip Kako je nastal bajer	91

DOBRODOŠLI V LJUBLJANI, TRETJIČ

Vabilo iz Osnovne šole Franca Rozmana – Staneta	93
Melisa Ponjevič, Šentvid – Ljubljana	95
Lucija Granatir, Potovanje neke žoge	96
Luka Sankovič, Popotnik, pojdi z menoj po Šentvidu	97
Helena Sirotko, Znamenitost iz Šentvida na Triglavu	99
Vesna Jenko in drugi avtorji, Kaj mi pomeni moj kraj	99
Juta Kremžar, strip Po Šentvidu	101

DOBRODOŠLI V DABASU NA MADŽARSKEM

Vabilo iz Osnovne šole Lajosa Kossutha	103
Alex in Ronald Farkas, Naš domači kraj	106
Klaudia Szomjas, Nočni sprehod po mojem mestu	107
Rita Farkas in drugi avtorji, Dabas, moje mesto	108
Éva Bese, Neoklasicistične stavbe v Dabasu	117
Lidia Kollár in drugi avtorji, Strip Dabas, naše čudovito mesto	119

DOBRODOŠLI NA ČREŠNJEVCU

Vabilo iz Osnovne šole dr. Jožeta Pučnika Črešnjevec	121
Melanja Kropec in Nina Planinšek, Črešnjevec	123
Naja Miličič, Dolgočasen dan	124
Maruša Pinter, Potovanje po Črešnjevcu	125
Maja Kuhl, Črešnjevske kozlovske vesti za mesta in vasi	126
Primož Jožič, Črešnjevec nekoč	127
Urška Selakovič in drugi avtorji, Kaj mi pomeni Črešnjevec	129
Nika Mikulič Vernik, strip Dobri vitez Friderik Črešnjevski	131

DOBRODOŠLI V CELJU

Vabilo iz Osnovne šole Frana Kranjca	133
Lea Klepej, Moje mesto	135
Sandra Krošl, Spomini	136
Lana Bavcon, Podoba mojega kraja	137
Srečko Klepej, Kako je bilo včasih	137
Mateja Rokavec, Celje v mojem spominu	138
Danica Šalej, Spomini na moje mesto	139
Andraž Pušnik in drugi avtorji, Moje mesto Celje	141
Andraž Pušnik, strip Celje	143
Ljubica Kosmač, O projektu Dobre vesti in o naši knjigi	145
Avtorji in njihovi mentorji	150
Zahvala	153

MARIBOR2012

Evropska prestolnica kulture

DOBRODOŠLI V NAŠEM KRAJU, PRIJATELJI

Dobre vesti iz prijateljskih šol in mest

Avtorji: Učenci in mentorji v projektu Dobre vesti in krajani

Uredili: Ljubica Kosmač in Stanka Breznik

Jezikovni pregled: Ljubica Kosmač

Prevod v madžarščino: Emese Rajsli

Prevod iz madžarščine v angleščino: Éva Bese

Prevod iz angleščine v slovenščino: Ljubica Kosmač

in Tanja Trpin Mandelj

Fotografije in stripi: Učenci in njihovi mentorji v projektu

Oblikovanje in priprava na tisk: Ciril Horjak, s.p.

Tisk: Grafika 3000, d.o.o.

Število izvodov: 400

Leto izida: 2012

Izdali: OŠ Leona Štuklja Maribor in OŠ Ledina, Ljubljana

Zanju: Darko Madžarac in Marija Valenčak

<http://www2.arnes.si/~osmb1s>

www.o-ledina.si

Knjiga "Dobrodošli v našem kraju, prijatelji" je stvaritev učencev in njihovih prijateljev vseh starosti iz devetih prijateljskih šol in krajev (osem iz Slovenije in ena z Madžarske), ki sodelujejo v nacionalnem Unesco ASPnet projektu Dobre vesti iz naše šole in našega mesta.

Tako smo v letu 2012, ko se Maribor ponaša z nazivom evropske prestolnice kulture, s svojo ustvarjalnostjo tudi mi prispevali kamenček v mozaik kulturnega dogajanja v ustvarjalno izjemno živahnem mestu ob Dravi.

Ljubica Kosmač, vodja projekta

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Organizacija Združenih
narodov za izobraževanje,
znanost in kulturo

UNESCO
Associated
Schools

UNESCO
Združene
šole

Dobrodošli!